

! MEGLEPŐ ÚJDONSÁG !
SZABADALMAZVA **HIMZETT** D.R.G.M. 123616
SELYEM LEVELEZŐ-LAPOK

Darabonként 25 és 35 kr. Szob. és kiadó tulajdonos
WALD GYULA, BUDAPEST VII. KIRÁLY U. 21.
KÉPES ARJEGYZÉK INGYEN. VISTONTELADÓK KERESZTETNEK.

1 tubus 60 fillér. — Kapható mindenütt.
6 tubus díszes dobozban 3 korona 60 fillér bérmentve.
Egyedül készítő és főzetésküldési raktár:
SCHWARTZ illatszergyára
hygien. kosmet. laboratorium.
**Budapest, VII., Damjanich-utca 28. Gyári rak-
tár és főközlét Temesvározt.**

Crème Ideale a bir megfogó ápolószósz, mely az eddigi ideálmintáimnak mind tulajdonságai, mind hatásai tekintetében van összehasonlít, nappal is sikerrel használható.

Nagy sárgely árú 300 gr.

Crème Ideale szappan a legkedveltebb virágillatokat tartalmazza a legújabb és legfinomabb illatanyagokból. **1 db 35 kr., 1 doboz 3 db 1 frt.**

Ideale-Hőlgypor virágillatú illatanyagok, befecskendő a hőlgypor illatú, bőrfestékesítő. **Ezen Hőlgypor 2 darab 1 frt.** is, például a egykoroktólban azemek is kiegészíteni a bir poros voltát lehet. **50 kr., Nagypota darab 1 frt 50 kr.,** minden trányban

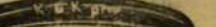
SCHWARTZ illatszertár

Temesvári 8518
(Hígyen, csmet. Laboratórium.)

Látképes
addlező lapokat
leveleze vírásklóhoz, míg nagy rakatam megem tekintete

500,000 drb
állandóan rakítón.
1000 drbonték 1 frtől 3 frtlig.
Nagyban és kiesenyben. Ügy-nökök- és házálaknál dús jövedelmi forrás.

KLEIN VILMOS
kínálódási és papírtervezési.
Budapest, Kerepesi út 73.
Cszimre ügyelni.
Dehreczen szállódall szemben.
Viddi megrendelési udn-vellet pontosan eszközöl teleni.

A. ca. 50 k. kir. szabad. pneumatikus
K-E-L-E-T-I-lele gumi sörvölő
 rugó nélkül, automatikusan mo-
 gatható peletváltó, minden sér-
 vés és vevőnek okden meg-
 könnöbnyitő! hoz. is árt. (sz.
 jutányos). Kicsérőle meg van en-
 gedve. Illusztrált árjegyzékeket
 mindennapi kiadásra külön-
 legegyszerűbb is, a legnyobogó diszkó-
 korek mellett küld nek: a gyár:
K-E-L-E-T-I J. Budapest, IV. Koronaherczeg- u. 17.

Megay Boheme tortaja

a legjobb ; torta jószágával az idei brüsszeli kiállításon az első díjat nyerte. Megay Róbert cukrász Miskolczen 1. sz. 2 K 50 f. vetele után küld önnök egybért bérmentesen. Budapestesen Szemes Ede és Seidl József és, és kir. udvari szállító uraknál, a vidéken minden legelőkelőbb eszemze üzletben kapható. Mitűn átmozgák a tortát, kérem csakis a Megay Róbert névvel ellátott dobozokban eszmogott tortát elfogadni. Ugyanott egy kűtűn Szulmit-torta 2 korona.

Ő fensége a
svéd királyi trónörökösné
udvari szállítója.

Ő fensége
a Mecklenburg-Schwerini
hercegnő u. szállítója.

HALUSKA JÁNOS

császári és királyi udvari szállító

BÉCS, I., Neuermarkt 13. sz.

Különlegességek

angol női ruhákban, kerékpározó-
dressek és turista-öltönyökben.

Legjobb és leghírvesebb
pipere hölgypor : a
La
6959
Különbözes Rizsor
BISMUTTAL VEGETIVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Hölgyeknek nőklátá- hetetlen.	A női szépség elérése, tökéle- sítése és tartásának legkímélőbb és a legbiztosabb a	Csodás gyors hatású
MARGIT-CRÈME, mely győztes és teljesen ártalmatlan. Ezen világhírű arcz- kenyőn pár nap alatt eltávolít szőpöl, mífjoltot, patánást, bor- otkáti (Mittesser) és minden más bőrbajit. Kisimítja a ránczo- kat, redőket, himlőhegyeket és az arczot fehérré, simává és üdvé varázsolja. Sem higizny, sem ölmot, sem más ártalmas anyagot nem tartalmaz. Ara nagy üvegy 2 kor., kis üvegy 1 kor., Margit hölgypor 1 kor. (20 fillár), Margit szappan 70 fill. Margit fogpén 30 fillár, Margit Margit arczvíz 1 kor. Posztan utatvételeit vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő FÖLDES KELEMEN gyógyszer. Arad.		
Törv. védve.	Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapestben: Török József és Dr. Egger Leó é Nadáros gyógyszer.	Legjobb szőpöl- tiszt.

Szigeti Hattyu-crème 1 kor. 20 fl.
Szigeti Hattyu-szappan 80 fillér.
Szigeti Hattyu-mosdóvíz 2 kor.

A mai kor legkínesebb hírsépe szeri.
 Széplő, majfolt és az arczór minden-
 nemű tisztáltságsági feltétlen és bírtos
 emulassalára. Egyedül készítője óv.
 Borsath Mártonné gyógyszerkereső
 W. Seigristen, Fürstentum, Bielefeld.
 Tóth József könyvész. Király u. 12.

Felülmulhatatlan!

Legjobb, leghízebb teljesen ártalmatlan a Mármarosi Lilium-are-
kenőcs a kis téglés 1 k., nagy téglés 2 k. Mármarosi Lilium-
creme kis téglés 2 k., nagy 4 k. Mármarosi Lilium-tej 1 üveg 2 k.
Mármaros Lilium-tejszappan 1 drb 80 fill., 3 d b 2 k., 20 fill. Ró-
diorosolat után dmszítja a szepit, málfolja apró kútséket
és az arenkéi ide fődelni szent és hársnyáphosok köleséit.
Telendy-féle salicil sószuszpenzió lenekébfőzetetelenséi házi-
elsőldő gyomorjára, étvágytalanság ellen, külsőleg rheuma, eson,
szagattas, fog és fejfájás ellen, kis üveg 1 k., nagy üveg 2 k. Telendy-
féle köcsvényeszen 1 üveg 1 k., 20 fill. Kapható a készítőnél.

LORBEER VILMOS-nál

M. Szület szerezsen-gyógyászati főter ü.

Budapesten Török József és Dr. Egger Leonál.

Angol sportjátékok,

valamint saját készítményű torna-
eszközök, flügőgyak, mindennemű
hálók, zsákok, ponyvák,
zsinegek és gazdasági kö-
télárunk legújabb árjegyzékét
kiváratra bérmentve küldi:

SEFFER ANTAL 8713

Budapesten, IV., Károly-u. 1., boltsz. 12.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égvényes
SÁVANYU-KÚT

Nemi bajoknak elküldöttet osztályok.

Sok évi tapasztalatunk igazolja, hogy

Dr. Palócz v. körhízi orvos,
k. egészségügyi tanár

gyógymódjával

Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

még idők (krónikus) betegségekben szenvedők is **gyógyulást** érnek el. Tíz (10) nagy gyógyterem. Gyógykezelés egész napon át. Levélre kimerítő válasz.

Rendelés: d. e. 10-12-ig és d. u. 3-5-ig. Ugyanott kapható és megrendelhető **„Népszerű orvosi tanácsadó” II. kiadás.**

Írta: Dr. Palócz. Ár 3 korona.

Vértisztító- és soványító-kurák

36. SZÁM. 1900. BUDAPEST, SZEPTEMBER 9. 47. ÉVFOLYAM

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt	egész évre 24 korona félre — 12 „	Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG	egész évre 16 korona félre — 8 „	A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával)	egész évre 10 korona félre — 5 „	Külföldi előfizetésekhöz a postai meghatározott viteldíj is csatolandó
---	--	-----------------------------	---	---	---	---

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁS.

A FÉNY, POMPA, ragyogás és a zaj, mely ezt a csodálatos várost annyira jellemzi, még mindig emelkedőben van. A világ legűgyesebb népe, a francia, bámulatos leleménységgel gyűjti Párisba az idegeneket, a kiknek számára folyton újabb és újabb meglepetésekről gondoskodik. Pedig elég meglepetés maga a kiállítás, a melynél nagyobb és szebbet nem rendeztek soha a világnak művészetben és munkában versengő népei. A mi eredményt a most bevégződött század a közművelődés, művészet, ipar, közgazdaság és a műszaki találmányok terén elért, az mind együtt van ott tanulságos összefüggésben, meglepő csoportozatokban, a melyekben egyaránt aranyvörösiséget találja laikus és szakértő.

Az egész emberi nem haladásának tükré és fokmérője ez a nagy alkotás; bennünket, magyarokat csak jól eső érzés tölthet el, hogy oly erkölcsi és szellemi tökével járultunk hozzá a kiálltási sikeréhez, mely általános elismerést kellett. S valóban a nemzetközi bíráló bizottságok, melyekben a nemzeteknek legkiválóbb szakemberei működtek, a kitüntetések oly özönével jutalmazták Magyarországot és a magyar kiállítókat, a mi Párisban is közfelfűtést, de egyáltalán helyeslést kellett.

Még most is előttem a feledhetetlen kép, a mikor *Loubet*, a köztársaság elnöke, a ünnepélyek csarnokában, harmincezer főnyi közönség jelenlétében publikálta a kitüntetések sorát a mikor a magyarság fényes jutalmazásait felsorolva, szinte orkanszerűen zúgótt föl a hatalmas teremben: «Vive la Hongrie!»

A mióta szokatlanul nagyszámú kitüntetésünk köztudomásra jutottak, azóta még többen keresik föl a Szajna-parti magyar pavillont és a magyar kiállításnak szebbnél-szebb csoportjait.

A magyar szobrászat Párisban.

A párisi világiállításnak leghatalmasabb épülete az óriási műcsarnok, melyet maguk a franciák „Grand Palais”-nak neveztek. A „Champs Elysées”-n emelkedik a Sándor-híd közelében s a mily egyszerű arányaiban, éppen oly művészi és izléses díszítésében. E nagy palotának a termeiben és csarnokaiban a franciák oly óriási tömeget gyűjtöttek össze a képeknek és szobroknak, hogy ehhez fogható nagy gyűjtemény nem látható a világ egyetlen múzeumban sem. Minden nemzet legelőkelőbb művészeit küldte a versenybe, mert mindenki

tisztában volt azzal, hogy a francziák becsvágja
e téren minden idegent túl akar szárnyalni.

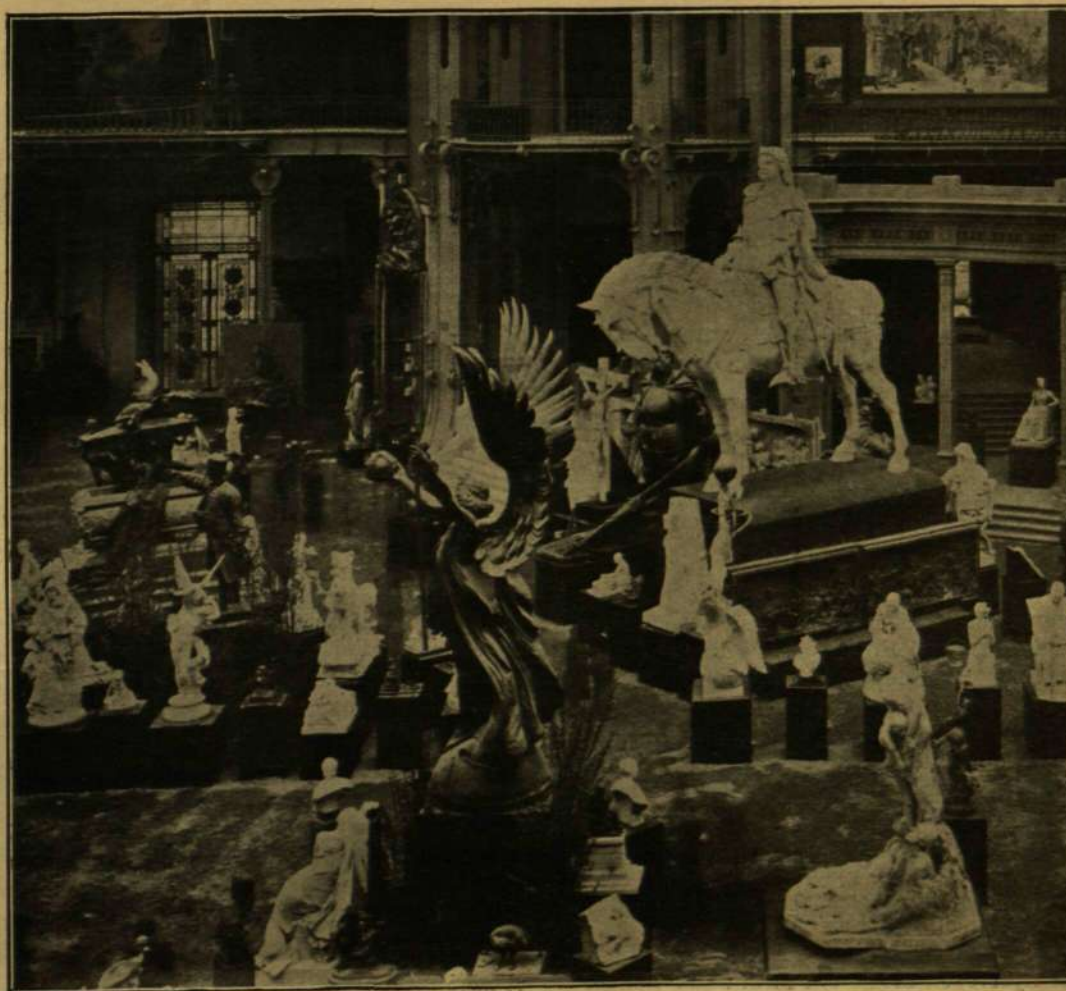
A magyar képzőművészek közül legkitűnőbb festőink és szobrászaink nemes buzgalommal szálltak sikra s nemcsak megállottak helyüket, hanem rikra elismerést, tisztelgetést s a legelső kitüntetések egész sorát szereztek a magyar művészetnek. Festőink közül *Benczúr Gyula* a «Grand prix» és aranyérem, *László Pülp* és *Csók István* az aranyérem osztályosa lett, jól lehet képeink nagy része nem érvényesülhetett az alkalmatlan hely és elhelyezés miatt.

Annál szebb és alkalmasabb hely jutott szobrászainknak. A nagy palota üvegtetős udvari csarnokában foglalnak helyet a szobrok. Valamennyi nemzet kiállítására szépen megfér egymás mellett, de legjobban kimagaslík úgy méretük, mint művészi hatás tekintetében Mátyás

király lovasszobra, *Fadrusz János* monumetális alkotása. Nincs olyan látogatója a műcsarnoknak, aki nyomban azt ne kérdezné:

Mellette ott van a Mátyás-émlék egyik hatalmas mellékalkaja is, egy fekete seregbeli vitéz és Fadrusznak egy másik jeles műve: *«Krisztus a keresztfán.»*

A néző nem könnyen tud megválni a magyar csoporttól, melynek hatalmas alkotásai közt méltán tűnik fel Zala Györgynek Gábor aranyala, ezredévi szoboresztopozata, az aranyértanúszobor Hungáriája s a király és királynő gyönyörű kivételű mellszobra. Ott van Stróbalajosnak egyik legszebb alkotása: „A Magyarok anyánk” című műve, több mellszobra, továbbá Róna József, Senyei Károly, Vastagh György

MAGYAR SZOBORMŰVEK A "GRAND PALAIS"-BAN.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

A JÓKAI-SZOBÁ.

Erdélyi fényképe után.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

Holló Barnabás, Kallós Ede, Telcs Ede, Ligeti Miklós, Bezerédi Gyula, Kiss György és Tóth István több, kisebb-nagyobb szobra.

A zsűri három szobrász művészt: Zala Györgyöt, Fadrusz Jánost és Strobl Alajost tüntette ki a „Grand prix”-vel, melyből más országok művész kiállításainak alig-alig jutott egyet is.

A Jókai-szoba.

A világkiállítás magyar csoportjainak egyik kiválóan érdekes része a Jókai-szoba: kiállításunk nagybuzgalmú kormánybiztosának, Lukács Bélának szerencsés gondolata volt, hogy a művelt világ szeme elé oda állítsuk Jókai Mór, nagy írónkat, koszorús költőnk, a kinek neve világszerte ismeretes.

A „Champs de Mars” hatalmas palatolasorának egyik földszinti helyiségében, a tudomány és közoktatásügyi csoportjában van a Jókai-szoba. Közepén emelkedik csinos talapzaton a költő mellszobra. A talapzat körül pedig egész kis virágok ágy van, tele déli növényekkel és nyíló virágokkal. A falon ott függ a költőnek a megszólalásig hű arcképe, oldalt pedig munkái gyűjteménye.

Ott vannak azok a diszalbumok, üdvözlő iratok, diszpolgári levelek, emléktárgyak, melyeket Jókai 1894-ben, félszázados írói jubileuma alkalmával kapott.

Ott vannak Jókai összes munkái és azoknak idegen nyelveken megjelent fordításai: német, francia, angol, dán, finn, holland, orosz, olasz, román, svéd, lengyel, szerb, cseh, tót és rutén nyelvű kiadásai.

És ott van a nemzeti diszkiadás, melynek

sikere páratlan nemcsak nálunk, hanem szinte a világirodalomban is. Ez a kiadás szerezte meg a „Grand prix”-t a Révai testvérek cégnek, a mű kiadóknak. Ez az elismerés egyszerűen Jókainak szól, a kinek irodalmi munkásságát szébben nem ismerhette el a csupa idegekből álló nagy bíráló bizottság.

A háziipari és a műipari kiállításból.

Egyik legeredetibb és legkedvesebb csoportja a magyar osztálynak szövő- és háziiparunk kiállítása, melynek ép oly ötletes, mint művészi a berendezése és díszítése.

A főbejárat két oldalán egy-egy dombormű van gipszből, színes kivitelben, életnagyságú alakokkal. Az egyik a magyar díszruhát mutatja be egy főúri nász keretében. A mentés, dolmányos urak, a magyar ruhás szép asszonyok mindenike valósággal egy-egy studium.

A másik a népies ruházatot tünteti egy fonóbeli jelenettel. Valamennyi alak élettel teljes, magyar alak.

Mind a két szoborcsoporthoz Ligeti Miklós mintázta ügyesen, találon.

Az egész csoport berendezésén meglátszik a művészi ízlés munkája. A magyar szőttek motívumai uralkodnak az egészen szép harmóniába olvadnak a hazai szövő és háziipar termékeivel, melyek közül kitűnnek és Párisban is rendkívüli keresletnek örvendenek a pozsonyi Iza-bella-nőgyógyászat szép himézsei és a kalotaszegi varrottások.

A műipari csoportban feltűnést kelt Szent István aranyos hermája, melyet a kalocsai érsek engedett át a kiállítás számára. Mellette egyik oldalon a Zsolnay pompás keramikai kiállítása, a másik oldalon pedig a magyar üvegyárak ké-

szítményei láthatók. Sok nézője van itt két szép teremnek is. Az egyik Budapest székesfőváros polgármesteri szobája magyaros butorizzattal, a másik az új budai királyi palota Szent István terme, Roskovics Ignác által festett s majolikába égetett történeti alakjaival.

Mint minden téren, itt is tanúságot tettünk arról, hogy haladunk, de nem tévesztjük szemünk előtt soha a nemzeti irányt és a nemzeti alapot.

A mezőgazdasági csoportból.

A magyar mezőgazdaság csoportja méltó és nagy feltűnést keltett Párisban. A mezőgazdasági osztály is épen úgy, mint a többi magyar csoport, kiválik nemzeties jellegű díszítéseivel és berendezésével; székely, magyar motívumokat alkalmaztak a kiállítás berendezői: Bálint Zoltán és Jámor Lajos műépítésszek úgy a főbejáratnál, mint az egyes csoportoknál.

A földmívelési minisztérium, mely e csoportot rendezte, és Miklós Ödön helyettes kormánybiztos, a földmívelésügyi minisztérium volt államtitkára, rendkívüli gondnal és szeretettel gyűjtöttek itt össze mindent, hogy teljes képét adják Magyarországi agrikultúrájának.

Be vannak mutatva részint táblázatokon, részint térképeken az egyes termelési vidékek gazdasági rendszerei, a nyerterményeket feldolgozó gyárak és ipartelepek, a kis-, közép- és nagybirtokok, továbbá a gyárgazdaságok rendszerei. Részletesen van ismertette a ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésnevelés táblázatok szerint s itt láthatók a kiválóbb állatpéldányok festményekben, fényképekben és műbecsel bíró plasztikus mintákban. Ezeket az állatokat Vastagh György szobrász mintázta épen oly hűséggel, mint nagy jellemző erővel. A magyar ló, magyar bika és magyar juh legszebb példányai az eredetiek után vannak itt megörökítve. Igen sok állat praeparátumban van kiállítva. Ezek a dr. Lendl Adolf tanár kitűnő készítményei.

Külön szekrényben látható a „Kincsem” csontváza, azé a páratlan versenylóé, a melyet egyetlen versenypályán sem győztek le soha. Rendkívül tanulságosak az ország különböző vidékein divatozó gazdasági építkezések modelljei: a cselédlakok, lóistállók, juhaklok, sertés- és baromfiótlak, takarmánycsűrök, magtárak, tejkamrák, trágyatelepek, gazdasági vasútak, stb.

A mezőgazdasági csoportban különösen érdekesek a József és Frigyes főherczek kiállításai. Mind a két főherczeg Magyarország legelső gazdái közé tartozik s mintagazdaságaik, azoknak terményei és állatai közeliismerést keltettek a kiállításon.

Általában a mezőgazdasági csoport kitűnően tünteti föl hazánk mezőgazdaságának rendkívüli fejlettségét és az utolsó években elért nagy haladását.

Ezekről a csoportokról is Erdélyi udvari fényképész készítette főlvételeinket, a ki a kormánybiztosság megbízásából járt Párisban, miután előbb a kiállítás fényképészeti osztályában szép sikert aratott Magyarország tájképeiről kiállított fényképeivel.

Dr. Kovács Dénes.

UTI KÉPEK.

I.

Hegyi tájon szalad át vonatunk, Mind a folyosón, ablaknál vagyunk.

— Ah, mily szépek e vadvirágos völgyek, (Lelkesednek az urak és a hölgyek)
S e regényes, erdőkoszorús bércek,
A természet itt ah, oly pompás, oly dús!
Én a silány vetéstáblákra nézek
S valami mély szomorúságot érzek:
— A nép, Istenem, mily nyomorult, koldús...

II.

Fütyent a gőzös és megáll
Valami kicsiny falunál,
Mely csupa derű, nyugalom,
A virágos domboldalon.

Mint rejtett, magányos sziget,
Úgy tetszik, szinte integet:
— Ti lázas, fáradt utasok,
Megálljatok, ne fussatok!

Jertek, nézzétek, idefönt
Nyugalom lakik, béke, csönd.
Gond, bánat nem hat ide be,
Ez a boldogság szigete.

... S a váróterem ajtaján
Hat férfi lép ki. Halavány
Gondtépott, szálnalmas alak...
Csöndbe, némán fölszállanak.

Egy csomó asszony és gyerek
Néz utánuk s könyve pereg.
Melyre indultak, nagy az út...
Fütyent s elszáldog a vasút.

Nézem, a mint a bús csapat
Vissza a falunak halad.
És egyre az jár a szívembe:
— Milyen a boldogság szigetje,
Ha ez belőle egy darab...

Lampérth Géza.

HALDOKLÓ SZERELEM.

Sully Prudhomme.

Dideregve oson az őszi enyészet
A tó partján végig elhaló sohajjal
S lassú moraj támad: a fátyol beszélget
A bús vízzel halkkal.

„Elemészt a bánat, nézd, miként hullatja
Krisztályodra diszt lombot, a mint fonnyad.
Te, ki társá voltál, légy ma síri hantja
Eltűnt tavaszomnak!”

Szól s merengve küld le egy hervadt levelkét.
A víz imígy felel: „O sápadt kedvesem
Ne hullasd, ha szeretsz, leveleid” ekkép
Egyenként, csendesen!

Fáj ez a csók nagyon, annyira fáj, hidd meg,
Mint nehézsé ezve kegyetlen csapása,
Mikétha belseje e szenvedő szívnek
Egy nagy sebbé válna.

Előbb csak egy pont, majd remegő körré lesz,
Mely mindegyre növe, eléri a partot,
Hol a sok kis virág mind fájdalmat érez,
Midőn felsőhajtok.

E lassú haldoklást mivel érdemeltem?
A feledés kínját így miért aprózod?
Ó, hinds kedvesedre egyszerre, kegyetlen,
Minden búcsúcsóköd!

Szabados Ede.

PUSZTA-LAK.

Elbeszélés.

(Vége.)

Irta báró Eötvös József.

Házasságról természetesen szó sem volt többé; Latkóczy né előre örült a pillanatnak, mikor leányát másnak adhatja, és a szép birtok, mely után Péteryné annyira áhítozott, más kezére jut, míg ez utóbbi csaknem minden nap megdicsérte fiának okosságát, hogy nem szeretett Kláriban. A legesudalatosabb a dologban az volt, hogy a fiatalok, kik, midőn anyáik a házasságról annyira kívánták, a legnagyobb közönyösséget mutatták egymás iránt, most sokkal többször gondoltak egymásra, mint előbb.

Mátyás, ki csak huszonkét éves lévén, mint kiskorú, anyjának eljárást nem akadályozhatta; rosszalta, sőt szégyenlette az egészet, s nyíltan kimondá nézetét. Teljességgel nem fért fejébe, hogy azon barázda, melyet Latkóczyék bérései pár öllel beljebb szántottak, közte s Klári között áthághatatlan akadály lehetne, s nem csak nem kerülte, sőt keresé az alkalmakat, mely-

lyel neki barátságát bebizonyíthatá. Klári pedig, valahányszor anyja a Péteryek ellen kikelt, fölszólt Matyás mellett, ki az egészről nem tehet semmit, és utóljára is a legbecsületesebb fiatal ember az egész környéken.

Csak mióta oly ritkán találkoztak, mióta Matyásnak néha fél napokig leskelődni kelle, hogy Klárral valamely harmadik házban összejöhessen, mióta Klári néha egy óráig állt a közös ösvény mellett, mely a kertet elválasztá, míg véletlenül Matyással találkozott, azóta érezék, mennyire összezottak gyermek-ségek óta s mennyire jól esik nekik, ha egymással beszélgethetnek. Matyás soha nem tudta eddig, hogy Klári oly szép leány; s az utóbbinak úgy látszott, mintha Matyáson egy idő óta nagy változás történt volna. Hiába, arra, hogy jó tulajdonainkat észrevegyék, semmi nem szükségesebb egy bizonyos távolságnál, a baj csak az, hogy ezen optikai törvény nem terjed ki a rossz tulajdonságainkra is, s hogy ezekre nézve a szemnek élessége a közelséggel nő. Így történt, hogy míg azok, kik távolabb állanak, az arcznak anyagi szépségét bámulják, a legközelebbiek a vörös bibircsók miatt sóhajtoznak, melyet az orron észrevesznek.

De hagyjuk az elmélkedéseket. Ott, hol két fiatal egymásba szerelmes kezd lenni, sőt néha házasságról is gondolkodik, a reflexió nincs helyén. Úgy is Matyás és Klári nem sokat gondoltak az okokkal. Érezék, hogy naponként inkább szeretik egymást s azóta mindketten sokkal boldogabbak.

Nagy baj e világon, melyet, a ki életében szerelmes volt, sőt az is, a ki nem volt szerelmes, de kinek a jövedelmei szerint szerelmesnek kellett volna lenni, nagy kellemetlenségre tapasztalt, hogy az emberek és főképp az emberi nemek azon extractusa, melynek első példányát mint oldalbordát vontak ki ösapánk kebléből, szerelem dögében nemesek a valót veszi észre, de a valónál mindig még többet is, s így nem csudálhatni, hogy mind Latkóczy né, mind Péteriné a változást, mely gyermekeiken történt, hamar észrevették. Az utóbbi csak bámult fiának következtetésén, s az egész dologt meg akkor sem értette, mikor Vértessy neki megmagyarázta, hogy a kölesönös szeretét a gyermekekre bizonyosan az apától származott és talán nem is támadott volna soha, ha mindketten leányok volnának. De Latkóczy né dült-fült. Előbb a gonosz Péteryné el akarta perelni jószágát, s mert ezen úton ezélt nem érhetett, most el akarja csábítani leányát, hogy így jusson a birtokhoz. Ő, Latkóczy né világosan belátja az egész trafikát, de majd megváltik, oly könnyen járnak-e keresztül eszén, mint Péteryné asszonyom hiszi.

Latkóczy né először ahhoz az eszközhöz nyúlt, melylyel Éva óta asszonyokkal legkevésbé mehetni; azaz eltűnt leányának, hogy Matyással szoba álljon. Vesse szemét bárkire, szóljon bárkivel, menjen bárkire, csak Péter Matyás-hoz ne, ez volt a szigorú parancsolat, de hogy ezélt még biztosabban elérje, egyszersmind arról is gondoskodott, hogy Matyásnak helyét más töltsse be. Érezi Antal ügyvédnek elmélete szerint, kinek nézetei egy idő óta mindenben követettek, a szerelem, valamint a scorio sebeit csak azzal lehet gyógyítani, mi a sebet okozta, s azért a sebek olyanoknál, kik magoknak az egyedül észszerű orvosságot meg nem szerezhetik, veszedelmessé válhatnak; kire, mint Klári kisasszonyra csaknem ötezer hold pusztai birtok néz, annál nincs mit félni.

Nevezék akárminek, ha ő maga tíz kerőt nem hoz a házhoz, kik közül mindenik Péter Matyásnál többet fog érni.

És Érezi Antal úr csakugyan elhozta kéroit; mások közbenjárása nélkül jöttek, mert szép vagyonú leány körül a kérok ép oly kevésbé szottak hiányozni, mint fizetéses hivatal körében és az meglehet, hogy mindezen kérok Péter Matyásnál sokkal többet értek, csak hogy Klári másképp gondolkodott. Mióta Matyást ismerni tanulta, — mit kétségen kívül anyjának köszönhetett, ki őt tilalma által az egész férfi nemtől mintegy külön választá — ő nem szerethetett mást, s furesa dolog, mentül inkább lármázott anyja, annál hangosabban dobogott szíve Matyás mellett. A szerelemben sok van a puszkapor tulajdonságaiból, mely, hol szabad tért talál, egyszerű lobot vet, s hatalmassá csak akadályok által válik.

Talán Latkóczy né nem ismerte a szerelem természetét, vagy azt hitte, hogy valamint a puszkaporral, úgy a szerelemmel arra cölözhatunk, a merre legjobbnak tetszik, annyi azonban bizonyos, hogy ő Klárinak egész magaviselésében csak megátalkodott makacsságot látott, melynek engedni nem lehet, nehogy Péteryné végre mégis ezélt érjen. Azonkívül Latkóczy né, mint sok asszony, ha azon koron, melyben maga szerelmes lehetne, egyszer túlhaladt, leánya számára annyira beleszeretett Ormos Gyulába, hogy csaknem anyai kötelességek tartá, ha Klárit, miután ő saját szerencséjének belátására elég észszel nem bír, arra kényszeríti.

Latkóczy né el volt határozva, hogy leányát csak Ormos Gyulának s másnak nem adja. Ormos Gyula azon ildomos emberekhez tartozott, kik megelégszenek, ha a vár helyett legalább parancsnokát nyerhetik meg és kevesebb dícsősséggel, de ép oly biztosan birtokához juthatnak. És így Klári, ki természetesen valamennyi kéro között épen Ormos Gyulát utálta leginkább, nagy aggodalmakkal nézett a jövőnek elébe. De bármennyit törte fejét, sem neki, sem Matyásnak, kivel majd a sóvény mellett, majd a közbirtokosok valamelyikének házában összejött, nem jutott semmi eszébe, mi által bajokon segíthetnének.

Mióta a két ház összeveszett, Pusztalakon nem fogott el a mulatság. Mentül inkább visszavonultak a családok előbb a többi közbirtokosoktól, annál inkább foglalatosságot ezek most bajaikkal s hónapokig mind e kúpos és emeletes kastélyokban csak erről folyt a beszéd. Egy rész inkább Latkóczy né, a másik Péteryné vádolta, de a nélkül, hogy azért összevesztettek volna. Az emberek ily alkalommal mindig rendkívül engedékenyek egymás iránt, s csupa udvariassághól, ha épen úgy kíváncsiak, egy helyett kettőt szidnak. Matyást és Klárit mindenki sajnálta, csak hogy mindezt a dolgon ép oly kevésbé segíthetett, mint az, hogy az öreg Vértessy, ámbár most is teljesen meggyőződve, hogy a hét holdat, mely a Péteryektől elszántott, minden bíróságnál visszanyeri, midőn látta, hogy az egész Latkóczy birtok idegen kezére juthat, kezdte gondolkodni. Érezi Antal csaknem gúnynyal utasítá vissza ajánlatát, hisz nemsokára lesz Latkóczyék házában is férfi, ki a család jogait védelmezni tudja.

Így álltak a dolgok, midőn Matyás egyszerű este a kertben szokott helyén Klárra várt. Egy sűrűség volt ez mindjárt az ösvény mellett, mely ugyan a múlt télen kiigazítottott, de melyen a fiatal Péter az erős karók és új fonás ellenére, mihelyt kedvesét közelíteni hallá, oly könnyen mászott keresztül, mintha sima úton járna. Közel e sűrűséghez a Latkóczy kertjében egy út vezetett, mely, csaknem az ösvényig jött, s melyen, ha elsőtettedt, Klári jönni szokott. Május vége vala, a sűrű lomb

között csalogányok énekeltek s a borús égen csak itt-ott látszottak egyes csillagok. Vannak pillanatok, hol még a falusi nemes ember is, habár soha franczia regényt nem olvasott is s a vidéken a legjobb agarásznak tartatik, ideges állapotba jöhet; Mátyás is, mikor egy negyed a másik után elmúlt és Klári még mindig nem jelent meg, végre nem tudta, mit csináljon.

Könyvekben a szerető ily alkalommal hallgatja a csalogányok énekét és az úti szellő sutogását, nézi a csillagokat, beszívja a langy nyári levegőt, mely őt illattengerként körveszi és gyönyörködik, midőn kedvesét mindezekhez egyenként hasonlítja; a gyakorlati életben az ember ily körülmények között könnyen elveszti türelmét s én még azért sem állhatnék

zöleg nyilatkozott, ezen Mátyás nem indult meg, de annál inkább azon, midőn hallá, hogy Klárit már a jövő héten elviszi vagy a parádi vagy a füredi fürdőbe, mert ennyi boszúság által megromolt egészsége fürdőt kíván, s innen elmegy vele Pestre, Bécsbe, akár hova, és nem is jön többé vissza, míg Ormos Gyula nem vette el. Mire Érczi Antal válaszolá, hogy ez csakugyan böles gondolat, mert másképp végre is csak az fogna történni, mit megakadályozni akartak s mitől Latkóczynét csak különös gondviselés mentette meg eddig is.

Latkóczyné nem bámulhatott inkább mint Mátyás, midőn hallá, hogy különös gondviselésre vala szükség Latkóczyné hatalmának fontartására.

— De gondolja meg nagysád a helyzetet —

kisasszonyunkat nagynénjéhez, Latkóczy Margithoz vezeteli...

Latkóczyné e névvel hevesen szavába vágott. — Nagyságod neheztel rá s igaza is van — szölt Érczi nyugodtan — mit elegendik oly dolgokba, melyek őt nem illetik, s mit boszantja nagyságodat leveleivel, melyekben mindig a gyűlölt összeköttetést ajánlgatja. De Klári kisasszony őt rendkívül tiszteli. Gyermeksége óta arra tanították, mert Margittól szép örökség vár rá és nem is soká fogna ellenezni, ha neki Mátyás azt ajánlaná, hogy őt néjéhez viszi. S legyen csak egyszer házánál és a házasság annyi, mint bizonyos. Nem is léphetünk föl ellene, úgys az egész világ romlottságában a fiatal párt pártolja.

Latkóczyné és érdemes ügyvédje még hosszabb ideig szóltak a tárgyról, míg végre fölkel-

A MAGYAR SZÖVŐ- ÉS HÁZI-IPARI KIÁLLÍTÁS.

Erdélyi fényképe után.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

jót, Mátyás nem káromolta-e egy kissé azon akadályokat, melyek miatt Klára szavát nem tarthatja; midőn lépteket hallott.

Az öröm, melyet szívében gerjesztett, azonban nem tartott sokáig.

A könnyű lépések, melyekkel kedvese máskor közelíteni szokott, majd gyorsan haladva, majd megállva a legkisebb nesznél, hogy azután még inkább siessen, e rendetlen lépések helyett, melyből szinte kihallani a szívnek küzködését, mely nem tudja, tovább haladjon-e és mégis érzi, hogy mennie kell, Mátyás egy pár sétáló-nak nyugodt, kényelmes lépéseit vette ki, és hogy soká bizonytalanságban ne maradjon, Latkóczyné és Érczi úr szavát ismeré meg. Mátyás a sövény mögé vonult, melynek magasságát ez egyszer áldá, s míg a szomszéd kertben sétálók, nem távol tőle egy padon helyet foglaltak, legnagyobb kényelemmel végig hallgatá beszélgetéseket.

Hogy Latkóczyné prókátorával a perről szólt s a közben róla és anyjáról nem igen kedve-

szölt az ügyvéd halkabban. Klári kisasszony szerelmes. Nagysád nem foghatja meg, miért? én sem; de a szerelem oly dolog, mint a jog; készítenek törvényt akármennyit, ismerjük a gyakorlatot még oly jól és mégis oly esetek fordulnak elő mindig, melyekre sem a törvény, sem a gyakorlat nem illik; s így vagyunk mi is; Klári kisasszony minden valószínűség ellenére mégis csak Mátyásba szerelmes és az úrfi úgy látszik épen mióta nagyságod és Péteryné asszony minden házassági gondolatokat fejükből kivertek, azt saját fejébe vette. A magyar törvény az anyai tekintély fontartásáról igen rosszul gondoskodott. Ha a kisasszony Pétery Mátyással megszökik és valami pap előtt megesküszik, a házasság érvényes, akár mit mondunk ellene. A kérdés csak az, vajon a szökés lehetséges-e és én csakugyan azt hiszem, hogy a két curia fekvését tekintve nemcsak lehetséges, de nagyon könnyű is. És én csakugyan alig foghatom meg, hogy ez a fiatal embereknek még nem jutott eszébe. Ha például Mátyás

tek és a házhoz visszasétáltak. Mátyás nem tudta, mit csináljon örömeiben. Annyi haszon-talan tépelődés, gondolat és aggodalom után, most végre egy remény, egy biztos kilátás nyílt előtte, s az út, mely őt biztosan célhoz vezeti, legnagyobb ellensége mutatta neki s vajon lehetett-e még kételkedni Klára szerelmében?

Egyetlen kívánsága az vala, hogy kedvesével még ez este beszélhessen, de úgy látszott, mintha ennek ez egyszer nem kelle teljesülése menni. Azt a helyet, hol máskor Klári jött, ma anyja használta sétálásra, s tulajdonképp minden valószínűség szerint Klári az este többé nem jöhet. Nagy szerencse, mert ha ez nem lenne, sok szép és nagyszerű dolog nem történnék a világon, hogy egyesek néha minden valószínűség ellenére hisznek és remélnek. Ezek közé tartozott ez egyszer Mátyás is. Még ma este akart szólni Klárral, érzé, hogy még ma este kell szólnia, hogy fog szólni vele s dobogó szívvel várt a bokrok alatt.

Végre nem tűrhette nyugtalanságát, tovább áthajolt a sövényen, maga sem tudta, mit akar, csak hogy ezzel is közelebb juthatott Klárhoz, s legalább a falakat látni, melyek között ő él. A ház sötétben állt, csak az ebédő ablakai voltak kivilágítva, s midőn halk lépésekkel közelített, világosan látta Latkóczynét és ügyvédjét, kik, mint látszott, jóízűen vacsoráltak. Klári úgy állt, hogy kívülről nem vala látható.

Helyzete nem tartozott a kellemesek közé. Ha valaki kedvesével szólni akar és azt vacsoránál találja, az étvágy, a melylyel Érczi uram a sültet és káposztát emészti, s a kényelem, melylyel a török mogyorókat föltördelte, mikkel a vacsora végződött, más embernek türelmét

ígerte, hogyha anyja őt csakugyan kényszeríteni akarná, inkább, minthogy Ormosé legyen, még erre is képes lehetne. Egyszóval a hosszú tanácskozásnak csak az volt eredménye, hogy egy új tanácskozmány ideje tüzetet ki, de azon különbséggel, hogy a tanácskozók még inkább szerették egymást, mikor elváltak, mint mikor tanácskozni kezdtek.

Másnap Latkóczyné Kláranak tudtára adta, hogy pár nap múlva fürdőbe mennek s ez alkalommal annyit beszélt Pétery ellen s mindarról, mit ő azon esetben, ha Klári Ormost ezentúl is visszautasítja, tenni fog, hogy a szegény leány mikor este kedvesével a kertben összejött, már csaknem egészen el volt határozva.

meg s hogy a történet botrányt csakugyan más-kép, mintha Mátyás Klárit elveszi, helyrehozni nem lehet, főképp, hogy Péteryné sem tudott semmit az egészről és nálánál még inkább boszankodik, megnyugodott, és midőn Margit néni Pusztalakra jött, nehézség nélkül adta beleegyezését a házassághoz, mely a két család között támadt pernek örökre véget vetett.

Péteryné kissé tovább neheztelt, de annyira szerette fiát, hogy boldogságát látva, ő is alig várhatá már a menyegző napját. Kévs hónap múlva Mátyás és Klárától a legboldogabb pár lett, melyet Pusztalak valaha látott; és a két ház a rövid villongások után még szorosabb barátságban élt, mint előbb. Még Vétesy és

A MAGYAR MŰIPAR CSOPORTJA.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

Erdélyi fényképe után.

is kifárasztotta volna; de Mátyás mindamellett nem mozdult helyéből, s miután a vacsora végével a társaság elvált s az egyes ablakokban gyertyák jelentek meg; addig várt, míg végre előérzete teljesült és Klári csakugyan a kertbe jött.

Azért jött el, mert, mint mondá, meg volt győződve, hogy Mátyás már régen haza ment, vagy neki is azt sügta belső érzete, hogy kedvesét még itt fogja találni, azt maga Mátyás sem tudta meg, még később sem. Vannak dolgok, melyeket asszonyok még kedveseiknek sem vallanak meg soha, s csak az ismeri a szerelem egész boldogságát, ki ezeket nem kutatja. Bizonyos csak annyi, hogy Klári, midőn Mátyást meglátta, nemcsak vissza nem szaladt a házba, sőt attól távozott.

Sokáig beszéltek egymással. Mátyás elmondá a hallottakat, kérését, reményeit. Klára megijedt, azt mondta, hogy soha sem egyezhetik bele, kételkedett, ingadozott s végre mégis meg-

Harmadnap a beszélgetés Latkóczyné és leánya között megújult, s ha lehet, még kellemetlenebb módon folyt.

A negyediken reggel Latkóczyné leánya szobájában csak egy levelet talált, melyben Klári megírta, hogy ő anyját, mint legnagyobb jövendőjét véghetetlenül szereti, de hogy a méltatlankodásokat, melyeket rajta elkövetnek, többé nem tűrhette, Margit néjéhez ment és ott is fog maradni mindaddig, míg anyja azon rossz embert, ki mindennek okozója, a házból nem küldi el. A mi pedig Ormos Gyulával való házasságát illeti, ő ugyan haláláig mindenben csak édes anyjának akar engedelmeskedni, de ez egyben nem teheti, mert szívé és szavát Mátyás bírja, kinek társaságában ment el most a háztól és kinél más soha nem lesz férje s világon.

Latkóczyné első pillanatban nem tudta, mit csináljon haragjában, de miután később meg-gondolta, hogy a dolgot nem változtathatja

Érczi is kibékültek egymással. Az előbbi ugyan halála napjáig meg volt győződve arról, hogy a nemes Pétery család birtokából a Latkóczyak által több mint hét hold elszántatott, az utóbbi pedig halála napjáig hitte, hogy a károsításon, melyet a Latkóczyak az első osztály alkalmával szenvedtek a rectification, nem divisionalis per által kellene segíteni, de bármily hevesen folyt is a vita, ők úgy összeszoktak, mint a Latkóczy és Pétery családok levéltárai, melyek, mióta a házasság megtörtént, egy szekrényben tartattak.

Hisz úgys a pernek e két család között örökre vége van, s mi legszebb, az eredményt csak a két család ügyvédének köszönhetik; mert ha Vétesy a két özvegyet össze nem veszi, gyermekeik talán sohasem szeretnek egymásba, és ha Érczi Mátyást nem hozza arra a jó gondolatra, hogy Klárit Margit nénihez szöktesse s anyja a kisasszonyt fürdőbe és Pestre viheti, ki tudja, mi történt volna. A legesudá-

Erdélyi fényképe után.

FRIGYES FÖHERCEG ÉS JÓZSEF FÖHERCEG KIÁLLÍTÁSA A MEZŐGAZDASÁGI CSOPORTBAN.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

latosabb az, hogy e házasságban, melyet prókator hozott össze, soha perlekedés többé nem fordult elő.

A TÁNCZ A PÁRISI KIÁLLÍTÁSON.

A világkiállítás látogatójának napjai két különálló földadat teljesítésében telnek el. Első sorban megnézi az ember azokat a részeket, a melyek foglalkozásánál, vagy hajlamainál fogva érdeklik, a szípművészeteket, ipart, mezőgazdaságot, az új találmányokat, stb. Ha nincs valami különös szakmája, mégis kötelességének tartja megnézni a saját nemzet kiállítását s összehasonlítani a többi nemzetekével. Mikor aztán fél napig járt-kelt pavilonból pavilonba, kimerülve keres egy vendéglőt s a jó ebédhez ülve, megnyugodva sóhajt föl:

— Hála Istennek, a kötelességemet teljesítettem, itt az este. Most hát nézzünk a szórakozások után.

— S a milyen nemzetközi jellegű társaság gyűlt együvé a kiállítást megnézni, ép olyan nemzetközi jellegű azok tömege is, a kik a közönség szórakoztatása céljából jöttek oda. India elküldte aranytűl, ezüsttől csillogó bajadérjeit, Jáva szigete szent táncosait, a kik olyanok, mint megannyi bálvány, Algir vadonjaiból jöttek elő a tüzevők s egyéb cseperágók, Khinából a furesa alárczú, lármás színészek, Spanyolországból a kékesfekete hajú, sápadt arcú gitánák, szóval alig van a világnak olyan tája, a honnan föl nem kerekedett volna valami különleges csapat, hogy a vendégeknek mulatságot, magának pedig csengő európai aranyakat szerezzen.

Magában Párisban is művészek, költők, írók vettek egyaránt leleményes ötletek dolgában, hogy megőrizték Páris hírnevét. Párisnak mellékeve az idegenek előtt a „vidám”, — persze, az idegen sohase látja a komoly, a szomorú Párist, mely dolgozik és küzd, csak a mulató Párist. És Páris büszke vidámságának hírnevére. Tudta, hogy szórakozás dolgában többet várnak az emberek egy párisi világkiállítástól, mint például egy londonitól vagy berlinitől várnának s igyekezett is ennek a várakozásnak megfelelni.

Este végigmegy az ember a Rue de Paris hosszában, a Cours la Reine fái alatt, a Szajna mentén. Mindenfelé mulatóhelyek ragyognak pazar világításban: itt egy villamos lámpák tüzeben fénylő színház, mellette a Montmartre költő-énekesinek épülete, szemben ezzel néhány marionett-színház. Majd Ós-Páris — és ki tudná felsorolni, mi mindenféle faja még a látványos-

ságnak és szórakozásnak. Legnagyobb részük csak a pillanatnak hódol, elmulat az ember benne egy negyedórát, de van olyan is, a mely megmarad az emlékezetben.

A legérdekesebb ötletek egyike volt szülője a tánczok palotájának. Maga az épület is igen csinos, de még érdekesebbek az előadásai. Nem azokat a nagy choreographiai látványosságokat szemlélt itt imételve az ember, melyek akár-mikor láthatók a nagy világvárosokban, nem is a párisi opera balettjének párját, — hanem a különböző nemzetek és korszakok tánczeit.

Természetes, nem mutatnak itt be minden nemzeti tánczot, csak a legszebbjét, legérdekesebbjét. Három balett keretében foglalták össze a bemutatandó tánczokat: az egyikben modern francia, angol, olasz, spanyol stb. tánczokat mutatnak be, a másikon népies tánczokat, mint az angol sabottiere vagy a provençei farandole, a harmadikban pedig úgyiszlva a táncz történetét, régi idők nevezetesebb tánczeit.

Táncz alighanem azóta létezik, a mióta az ember. A tagok rhythmikus mozdulatokban való forgatása ép olyan természetes formája az indulatok kifejezésének, akár a beszéd és ének. Az ősember győztes harczok után, melyeket más emberekkel vagy állatokkal vívott, eseten tánczával fejezte ki háláját és örömet bálvány előtt s később is, mikor már nagy templomokat épített és művészi szobrokat állított bennük isteneinek, szintén alkotórésze maradt istentiszteletének a táncz, csak hogy most szebb, finomabb és bonyodalmasabb mozdulatokkal. Görögországnak, Egyiptomnak megvoltak a szent tánczai, a minthogy a táncz és a vallás közt nem szűnt meg a közösség, csak a kereszténységgel. Még a kereszténység első időiben is jártak tánczokat a templomokban és temetőikben bizonyos ünnepeken; sőt a baleári szigetek lakói maig megtartották ezt a hagyományt: vannak vallási ünnepélyeik, melyek tánczával vannak egybekötve.

A régi Egyiptomban tudvalegőleg nagy virágzásban volt a csillagászat tudománya. Voltak egyes tánczai, melyekben lassú, rhythmikus mozdulatokkal a csillagok járását jelképezték. Ezt a tánczot azonban, mert igen nagy térre van benne szükség, színpadon nem lehet bemutatni. E helyett egy másik és egyiptomi tánczot láthatni a táncz palotájában: az úgynevezett darasztánczot. Nagyon kedves, bohókás táncz ez. Egy leány járja magában: megcsipte a darázs s most ezt keresi ruhájában, melynek egyes darabjait le is veti, majd újra fölveszi, mindig a zene üteme szerint végezve mozdulatait.

A görögöknél a tánczok szoros kapcsolatban

állottak a nyilvános és a magánélet szervezetével. Voltak vallási, hadi, tragikái és házi tánczai. Az oltárok előtt áhitattal járták a szent tánczokat, a színházban a tánczos mozdulatai a mimikai művészet nagy erejével igyekeztek kifejezni azokat az érzelmeket, melyeket a színpadi kar szavalt. A hadi tánczok csatákat jelképeztek s mivel könnyedséget és mozgékony-ságot adtak a testnek, gyakorlásukat a katonai kiképzés fontos eszközének tekintették. Odahaza, lakoma után elmaradhatatlan volt a tánczosnők megjelenése flóták zenéje mellett. Minden évszaknak megvolt a maga táncza, — görög vázák rajzain részletesen lehet tanulmányozni valamennyit. A tanagrai ásatások alkalmával több apró tánczos-szobrocska került napfényre, melyeken a görög táncz bájos finomsága van megörökítve.

A tánczok palotájában bemutatják a Megara vidéki görögöknél egy igen szép tánczát. A nők fehér ruhában, akár az ősi Panathenaeák szüzei, sarlóikkal összefogózkodva hosszú sorban állnak, hajladozva tesznek öt lépést hátra, hátrát előre részútos irányban, a zene ütemére. A zenéje ennek a táncznak ősrégi görög népdallam, melyet fonográfon vettek föl.

A tánczban kétféle módon lehet gyönyörködni: vagy maga tánczol az ember, élvezetet találva a saját rhythmikus mozdulataiban, vagy pedig nézi a más tánczát. A görögök, kikkel a harmonia érzése velük született, sohasem tekintették a tánczot pusztán látványosságnak. Ünnepléses pillanataiban életüknek maguk is részt vettek benne, — gondoljunk csak Sophocles nagyszerű víziójára, a midőn — képeletben — a salamis diadal után vezeti a „paian”-t a parton fölállított diadaljelek körül.

Egész másképp fogta föl a tánczot a komoly és méltóságára sokat tartó római. Csorba esett volna a tekintélyén, ha maga is tánczra kerekedik. „Józan ember nem tánczol, ha csak nem bolond”, — mondja Cicero. Rómában a táncz csak mint látványosság divott s a mimusok és tánczosnők gyakorolták. Egyes vallásos tánczokban a papok — Mars vagy más isten papjai — járták be tánczolva a várost. A saturnalia volt az egyedüli táncz, melyben a nép is részt vett, de csak a közép és a rabzsolgák. Csakhamar elfajult ez a saturnalia, orgiává lett, a melyen nem volt törvény, csak kinek-kinek a szeszélye. Groteszk személyek, álarczosok, faunok és satyrok, nyμφák és bacchansnők tánczoltak az utcákon, vad összevisszaságban, ész nélkül és rhythmus nélkül.

A Kelet az indiai bajadérok tánczával eleve-nedik meg a tánczok palotájában. Ezek a tánczok is látványosságok s mint a kelet legtöbb táncza, csak nagyobb változatásokkal mutathatók be európai színpadon. Arany perecekkel ékesítve, bokájukig érő bő selyem bugyogóba, művészi redőkben vállukra vetett finom, áttetsző szövött köpönyegbe öltözve tánczolnak a bajadérok, egyhangú, lassú zene mellett mozdulataikkal szerelmi vallomásokat, kacérkodást, visszautasítást jelképezve. A hindu tánczok jellemzetes bája abban van, hogy csak a test törzse mozog bennük, a fej, a karok, a lábszárak mozdulatlan maradnak.

A régi gallusokat, kiket büszkén vall őseikül a francia, a kard-táncz mutatja be. A tánczosok kardjaikon ugrálnak át, azután fölemelve azokat, rózsá-vagy csillagalakú figurákban állanak föl, össze-összeapokodva kardjukat a zene ütemére. Ez a táncz megváltozott formában ma is él még Skótszágnak s a pyrenaei hegyek között, a baszkoknál.

A kereszténység korának első századaiból nem látnak tánczot a táncz palotájában. Az akkor divott tánczok vagy kevésbé ismertek, vagy nem elég szépek s inkább csak archaeologiai érdekességgel bírnak.

A középkort a francia „branle” képviseli, melyben a tánczosok előre, hátra lépdelnek, megfordulnak, kezét fognak s régi népdalokat énekelnek hozzá. Ennek a táncznak többféle változata volt divatban, — némelyik ma is ismeretes még Franciaország egyes vidékein.

Láthatunk az olasz renaissance idejéből való balettet is. A jelmezek pompája, a csoportok s fölvonulások gazdagsága, a zene és ének harmoniája, a lépések és mozdulatok bája egyesül ezekben s nyújt káprázatos látványosságot. A tizenhatodik és tizenhetedik században a

királyok és fejedelmek udvari pazar pompájú balettekben gyönyörködtek, melyekben királyok és királynék sem szégyeltek részt venni. I. Ferencz, V. Károly, Medici Katalin örömmel vették ki részüket a tánczról, a „napkirály”, XIV. Lajos is nem egyszer szerepelt a versaillesi balettekben. A tizenhatodik század végén keletkezett a pavan, majd később a mennet s végül a gavotte, a XVIII. század kedvelt táncza. Ezeket a tánczokat az utóbbi években több helyütt megkísérelték fölújítani, nemcsak színpadokon, hanem előkelő paloták táncztermében is. Ezeket a többé-kevésbé ismeretes tánczokat nem mutatja be a tánczok palotája, a hol főképp csak kevésbé ismert s így az újság ingerével ható mutatványoknak adtak helyet. E helyett a tizenhetedik századból látjuk a bohócok tánczát, mely egy az 1634-ik évben a savoyai udvarnál bemutatott balettől van véve. Címe: „az igazság a látszat ellensége” s megtalálni benne az allegóriák akkori divatának a jelét, a „hamis hírek”, a „botrány”, a „részedés”, a „csalás” és a „hazugság” allegorizáljait. A táncz cselekménye az, hogy az „Idő” elűzi a „Látszatot”-at minden csalafussággal egyetemben s az Igazság a hórak kísértetében megjelenik a végén.

Itáliából erednek a komédia alakjai, a harlequin, a colombinák, pierrot-k, pifferarik. Pierrot elmondja baját és nevet és tánczol, Colombina Harlequinóval kacérkodik, a siposok és éles hangon fújják, a csoportok majd tömörülnek, majd szétoszlanak...

Rubens örökölte meg egy képén a flamand „kermess” nevű tánczot, a mely igazi néptáncz, hangos jókedvével, a mozdulatok szabados-ságával. A hegedűs egy boroshordón ülve játszik, parasztok tánczolnak a taposott földön, ölegetik a lányokat, közbe-közbe pedig nagyokat húznak a boros kanacsókból.

A népies tánczok leginkább megtartották ősi, egyszerű, naiv formájukat; a divatok kiegyenlítő hatása nem érintette őket. Egy-egy népies tánczban az illető népe jelleme nyilatkozik meg, legőszibb hagyományaival egyetemben.

A breton gavotte ma is ugyanolyan még, mint a középkorban volt, a provençei farandole, melyet a „La Tarasque” nevű szörnyalak előtt járnak, el van telve a múlt idők szellemével. Pogány eredetű a francia „bortáncz”, — nagy híre van az auvergnei „bourrée”-nak. Ezek mind előadásra kerülnek a tánczok palotájában.

Anglia világátszerte ismeretes clownjaival szerepel, Oroszország nagyokat ugráló tánczosai-val, a kik csapkodják tenyerükkel a padlót, gugognak, futkosnak, míg többi társaik énekelnek s időnkint furcsa mozdulattal emelgetik vállukat. A nápolyi öböl szülőtte a tarantella, az olasz pástorok táncza a „pecoree”, melyben sípszó mellett pástorok tánczolnak. Mindenek fölött pedig győzedelmeskedik Spanyolország, melynek oly jól ismert tánczeit soha fárad el az ember nézni. A fandangó esabos varázásával, a komolyabb, méltóságosabb és tartózkodóbb bolero- és a többi kevésbé ismert táncza a spanyol népnek. Ezek aratják a legtöbb tetszést.

A klasszikus ó-korban gyökeredzenek a görög nép tánczai, melyek lassúk, méltóságosak, de vannak köztük merészebb, élénkebb mozdulatúak is, a melyekhez hasonlókát a régi görögök edényein láthatunk lefestve.

Amerikát a tánczok között csak a Loie Fuller Budapestén is bemutatott tűztáncza képviseli, a legnagyobb, legkáprázatosabb hatású látványosság, melyet táncz dolgában valaha láttak.

De nemcsak a tánczok palotájában lát az ember tánczot, hanem mindenfelé az egész kiállításban. Minden utcásarkon dobok, hegedűk, gitárok hangzanak föl, a flóta, klarinét, mindenféle sip és hangya siketíti a fület. Nincs se szeri se száma a legkülönbözőbb exotikus tánczos csoportoknak. Algirból jöttek a teljesen lefátyolozott, tüzes szeműsüled-nailok, Marokkó, Perzsia, Törökország, Khina, mind, mind elküldte a maga tánczosait és tánczosnőit. Az ember elkábul, mire csak egy kis részét is megnézi. Soha még kiállításban oly gazdagsága nem volt az ilyes különlegességeknek, mint most Párisban.

Erdélyi fényképe után.

A MAGYAR ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI CSOPORT, „KINCSEM” CSONTVÁZÁVAL.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

EGYVELEG.

* **Előadások egy római korbéli színházban.** Franciaországban, Orangeban van egy amfiteátrum, mely még a római korból való. Pár év előtt előadást rendeztek ott a Théâtre Français tagjai, s most, hogy a párisi sajtókongresszus tagjainak egy része ellátogatott Orangeba, újból megismételték az érdekes kísérletet. Előadták az első napon egy Plautus-féle komédiát, egy tragédiát Racinetól, a második napon pedig Euripides „Iphigenia”-ját. Mind a két előadás nagy közönséget vonzott.

* **A párisi világkiállítás számára készített 65 millió beléptijegy** előzőleg csak 13.658.959 darab kelt el s így még 51.341.041 jegy van hátra, melyből a kiállítás tartamára naponként majdnem egy fél millió jegyet kellene eladni.

* **A boer-háború költsége.** Az angol pénzügy-miniszter előadásából kitűnik, hogy a dél-afrikai hadjárat 1900 június elsejéig kerek számban 900 millió forintba került, és valószínűleg még 2—300 milliót fel fog emésztetni.

* **Közép-Afrikában,** nevezetesen Zulu földön és a Tanganyika mellett a nőket fényűzési tárgyaknak tartják; miért is az ottani körülményekhez képest elég drágán kelnek el. Egy nő ára hét kecske, vagyis három forint. Három kecske tulajdonosa pedig már a jómódú emberek sorába tartozik.

* **A siketnémák száma** Amerikában folyton szaporodik anélkül, hogy az orvosok a szomorú jelenségnek okát tudnák adni. Ez idő szerint tízezer lakosra hét siketnéma esik, a mi megdöbbentően nagy szám.

* **A világ legnagyobb ágyúja** a new-yorki kikötőben van felállítva. Az ágyú sulya háromezer kilogramm, 1055 kilogrammos lövegéhez 680 kilogramm puskaerő szükséges, mely a golyót 25 1/4 kilométer távolságra röpíti. Minden egyes lövés 4800 koronába kerül.

* **A tudóvész elterjedtsége.** Oroszországban 1000 ember közül 12 tudóvész, Franciaországban csak kettő, Ausztria-Magyarországban pedig hat.

* **Fehérre vált néger.** Ausztrália egyik telepén, Mildurában, csodálatos módon alakult át egészen fehér emberré egy született néger. Legelőször homlokán mutatkozott egy fehér folt, mely lassanként elterjedt az egész arcán s ez alatt megkezdődött a többi testrészek fehéredése is és egy év múlva egyetlen testrésze sem volt többé fekete. Mi okozta ezt az átalakulást? Nem tudják megmondani. A Gabriel Simon nevű mefehéredett néger telivér néger volt Mauritius szigetéről, feketék voltak a szülei és feketé a felesége is. 42 éves korában történt vele ez az átváltozás.

* **A balkezt emberek száma** jelenleg egy washingtoni orvos gondosan összegyűjtött adatai szerint az élőknek mintegy hat százaléka teszi. Vanak köztük jó labdarúgók és billárdisták is. Altlában a balkeztőség nem kedvezőtlen az ügyességre.

Feltűnő azonban, hogy a színes fajta között a balkeztőség igen ritka s hogy — legalább becslés szerint — a balkeztiek száma a fehérek között az utolsó 25 év alatt háromszorta több lett, mint régebben volt.

* **A pápa** naponta átlag 20,000 levelet és más postaküldeményt kap s udvari személyzete olykor egész éjen át dolgozik, hogy reggelre minden iratot csoportosítva adjanak át Rampolla bíbornoknak, vagy helyettesének, ki egyúttal a lapokból is készített kivonatokat. Természetes, hogy a pápa még a kivonatokat sem olvassa el maga, csak azokat, melyekre külön felhívják a figyelmét. De vannak oly levelek is, melyeket másnak látnia nem szabad; ilyenek a pápai udvarnál meghatalmazott követeké, vagy a melyeken a pápa úgy cizmaztat, mint a szent inquisitio elnöke, mivel IV. Pál bullája értelmében mindenki, a ki a pápán kívül ilyen levelet felbontana, minden esetre excommunicatio alá esik.

* **Shakespeare műveinek** első 1623-ki folió kiadásából nemrég árvereztek el egy példányt Daly new-yorki könyvkereskedőnél. Az ára 23,760 koronára volt.

* **A pan-amerikai vasút** építésének terve újból napirendre került. E vasút New-Yorktól Buenos-Ayresig futna 16,000 kilométer hosszú vonalon. Még a meglevő összes vasúti felhasználásával is mintegy 600 millió dollárba kerülne az építése. Mexikón túl a vonal Kolumbia, Ecuador, Peru és Bolivia államokon át vezetne Argentínába, de szárnyvonalra volna Brazília felé.

* **A perzsa sah** nagyon szereti a macskákat; udvarában 50 van külön-külön szobában s külön cselódséggel. Ha a sah kiköcsizik, az összes macskákat utána viszik lovas emberek.

* **Macskák a templomban.** Több régi nápolyi templomban állandóan macskákat tartanak az eger-ek kiirtása végett. A macskák a mise alatt is az oltár előtt ülnek, vagy az imádkozók között mászkálnak.

* **Rókatelep.** Észak-Amerikában Alaska félszigeten 35 telepen tenyésztik a kék rókat, melynek bőrt karácsony körül húzzák le s árásítják el. A telepeseknek igen szép jövedelmük van belőle.

* **A leggyorsabban repülő madár** az idomított postagalamb, mely percenként 1 1/2 kilométer tesz meg. Ha pedig a szél a repülés irányában fúj, a postagalamb 1 és 1/4 kilométert is halad. Megjegyzendő, hogy a Belgiumban nevelt postagalambok egy folytatásban rendszeren 3—3 1/2 óráig repülnek, s pihenésük legfeljebb néhány percig tart.

* **A monte-carliói játékbank** bérli Albert uralkodó hercegenként évenként két millió forint bért fizetnek, azonkívül pedig a fejedelemség közigazgatásának költségeit is fedezni kötelesek. A játékbank, valamint a kaszinó 1600 alkalmazottja évenként egy millió forint fizetést hűz, a színház s a zenekar szintén 800 ezer forintba kerülnek s mind ezek mellett is a bérlek tiszta jövedelmét évenként átlag két millióra becsülik.

JÓZSEF FŐHERCEG A HADGYAKORLATON.

József főherceg, a magyar királyi honvédség főparancsnoka, mint minden évben, az idén is megtartotta szemleutját az ország különböző részeiben elhelyezett honvéd csapatok felett. A főherceg, a ki oly nagy szeretettel csüng nemzeti honvédelmi intézményünkön, ezt el nem mulasztaná a világot sem.

A mikor a nyári időszakban mások pihenőre mennek, József főherceg fáradságot nem ismerve utazgat az ország legtávolabbi részeibe s különféle gyakorlatok keretében megnézi, hogy mit csinálnak és miként haladnak a katonai ismeretekben az ő kedves katonái, a honvédek. Részt vesz a gyakorlatokon, naposszat túri a melegt vagy hideget, mint bármelyik közember.

Legutóbb a lugosi honvéd dandár-gyakorlaton vett részt s ennek egyik jelenetét mutatja be a helyszínen készült fényképi felvételünk. Az előtérben áll József főherceg, mellette Bolla Kálmán altábornagy, honvédségi adlatus, továbbá a szolgálattelvő tisztek csoportja. A háttérben a honvéd csapatok foglalnak állást.

A KHINAI NŐKRŐL.

A khinai ábécét valamivel nehezebb megtanulni, mint a mienket, mert minden szóra külön jelük van. Összesen valami 6600-ra megy a közönséges használatú írásjegyek száma, de ezek közül csak mintegy 150 az egyszerű, a többi ezekből van összetéve. A khinai tudósnak azonban vagy 40,000 írásjelet kell tudnia. Külön jele van például a nőnek. Ha ezt a jelet a «boriték» jelével letakarjuk, akkor az «csönösséget» jelent. A nő jele összefoglalva a cseléd jelével: perpatvart, lármát jelent.

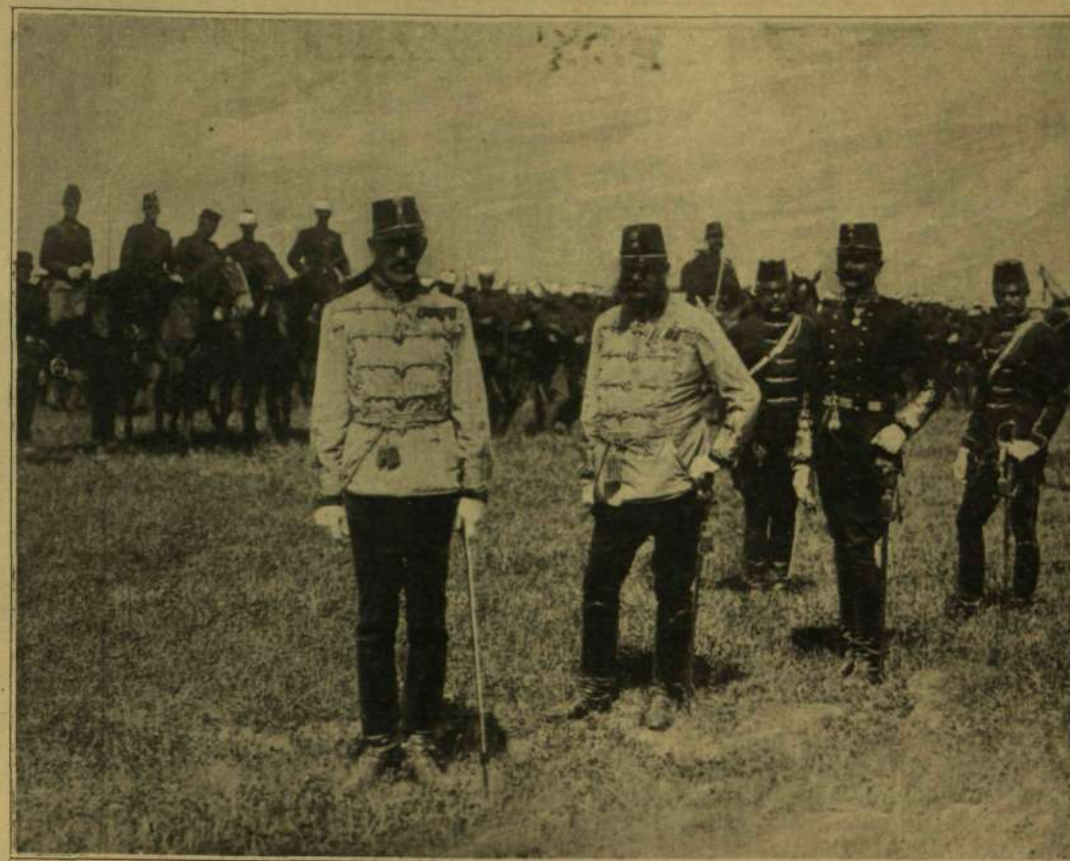
Ha a nő, a gyerek és a magas rang jelét összepingáljuk s egy úgynevezett összefoglaló jellel egybefoglaljuk: akkor a «boldogság» szó jelét kapjuk; azaz a khinai akkor boldog, ha magas a rangja, van jó felesége és gyermeke.

És csakugyan, erre a háromra való törekvés jellemzi az igazi khinai férfit. A család alapjául ő is a jó feleséget tekinti s ezzel a nő méltó helyre jut a khinai társadalomban.

Európai fogalmaink szerint a khinai nők nem valami szépek. Orruk gerince alig emelkedik ki, az orruk csúcsa tömpe és pisze, szemük kissé ferde metszésű, kicsiny és alig mélyed be az arcba s rendesen kifejezéstelen. Arcsontjuk kiül, homlokuk alacsony és hátrahajló. Gyönyörű koromfekete, majdnem kékesbe játszó, fényes hajuk azonban eléggé takarja ezt a szépség-hibát, noha nem viselnek rövidre nyírt homlok-haját. A természet azonban szép. Sokkal magasabbak, erősebbek, mint a japáni nők, teltebb idomaik, arányosabb testalkatuk szebb, mint a japáni nők túlfinom, apró-csontú termete. Mint minden khinainak, a nőknek is rendkívül kicsiny, hosszúságú kezük van. Az a katoná, a ki egész utazásomon kísérőm volt, emlékül nekem adta egy darab gyöckérből faragott karpereczét, a mit addig viselt. Idehaza még alig találtam férfit, a kinek ez a karperecz felment volna a kezére.

A legnagyobb hiba a khinai nők természetének szépségén az elnyomott láb. Már kis gyermekkorukban úgy fászlizák a lábukat, hogy a lábfej csontjai összegörbüljenek s így az újjak a sarokhoz egészen közel kerüljenek. Kegyetlen kínzás biz ez, de hát a khinaiaknak ez így tetszik. Később nem fáj a nő lába, csak hogy nem léven talpa, egészen a sarkán jár, a melyen ennél fogva nagyon megvastagodik a bőr s az egész láb a ló patájához hasonló alakot vesz fel.

Szerettem volna egy ilyen kis lábacskát lefotografálni, de nem tudtam hozzá sem kezdeni, mert a khinai nők nagyon is szemérmesek, különösen az európaiakkal szemben. Végre Langermann barátom, sanghaji gyógyszerész segített rajtam. Csodadoktor hírében áll a khinaiak előtt s igen sokan gyógyíttatják magukat vele. Egy csinos úrleánynak a lába az erős fászlizástól megsérült s a doktorhoz ment vele. Az én jó öreg barátom másnapra odarendelte a lányt a patikájába, természetesen a mamával együtt, aztán értem is elküldött. Másnap nagy sietve mentem hozzá a Honan-utczába s kiadva magamat asszisztensének ugyancsak törtém a

JÓZSEF FŐHERCEG A DÉLVIDÉKI HADGYAKORLATON. — Kosnak József felvétele.

tímsót valami mozsárban, mikor a csinos kis leányzó belebegett a boltba a mamájával. A mozsarat fotografáló kamarámra téve, háttal ültem a vizsgáló székre, hogy az egész jelenetet csakis a «kereső»-ben láthattam. Alkalmas pillanatban aztán elcsattant a pillanatjár s az alig sérült kis láb meg volt öröklítve.

A kis láb rendesen erősen be van pólyálva selyemfálkba s ezeket aztán kis himzett selyemcipő tartja össze.

A láb összezúgortásán kívül egyéb test-csonkítást a khinai nők nem ismernek, tehát a fűzőt sem, s térdigérő, legfelső ruhadarabjuk zakko-szerűen omlik el karcsú derekukon. Arcukat azonban festik s ez az oka, hogy a khinai vénasszony rutább az éjszakánál. Olyan ráncos lesz a rossz fehér festéktől az arczabőrük, mint az aszalt szilva. Ajkaiknak csak a közepét festik ki élénk pirosra, hogy így a szájuk parányi piczinek lássék.

Fejük díszítésére élénk színű virágokat, ezüst és arany fűzőféleket használnak, de a hajviselet vidékek szerint nagyon változik. Legesinosabbakat láttam Sanghaiban. Itt nagyon egyszerű s a hollófeke fonalak közé csodálatosan jól illelnek azok a rózsaszínű vagy sárgás, fehér virágok (esetleg papírosból), a melyeket minden rend nélkül tűznek hol ide, hol amoda.

A khinai gazdag, előkelő nők öltözéke rendkívül szép s elmondhatjuk, hogy felette áll a mi nőink legpompásabb bál öltözeteinek. Az életkor, a társadalmi állás, főképen pedig vidékek szerint azonban nagyon különböző a női viselet. Te-an-fuban Han-kou mellett, tehát közel a Jang-cze-kianghoz, annak a hírére, hogy közledek a városhoz, bőszült utcai csöcselék verődött össze s gyilkos hangulaton keresték az «idegen ördögöt». Magam elég óvatosan elkerültem a várost, hanem helyettem előfogtak egy szegény kantoni nő, a kinek a beszédjét sem értették meg s a ruhája is annyira különbözött az odavalók öltözetétől, hogy idegennek nézték s rövid úton agyonverték helyettem.

Fiatal leányok szűk, alul lekötözött nadrágot viselnek, a mi nagyon izléstelen. Idősebb nők bő, szoknyához hasonló, bokáig érő nadrágban járnak, a melynek alját gyönyörű himzés köríti.

Derekukat bő, borjú-szerű ing fedi, a mely csak annyira van kivágva, hogy a nyakuk kilátszik, oldalt gombolós és térdig, vagy azon alul ér. Az egyszerű felöltöket csak a nyak körül díszíti a matróz-gallér, vagy a dekoltált ruhák kivágásának nagyságában egyszerű himzés vagy kivarrás. Diszesebb felöltők azonban valóságos pompáznak a tarka himzésekkel s olyan festői a ruha, hogy ahhoz fogható a mi hölgyeink garderojában aligha van.

A legszebb női öltözeteket Sanghaiban lehet

látni; nem azért, mintha ott csakugyan szebbek volnának az öltözetek, mint egyebütt, hanem mert itt a nők szabadabban járnak-kelnek, mutatják pompás ruháikat. Különösen a Nanking-utcai korzón este öt óra után lehet az európai fogatokban gyönyörű, izléses női ruhákat látni.

Az ország belsejében azonban alig van az embernek alkalma rá, hogy úri nőt megpillant-hasson. Uri nő ritkán jár az utcán s akkor is zárt hordozó-székben vagy kocsiiban teszi meg látogatásait. Vendégségek alkalmával soha sem látni a nőket, azok egyáltalában ki vannak zárva a férfi társaságból.

Persze a tisztelt világjárók másképen írják le a dolgokat. A kikötő városok hemzsegek a mindenféle színű és fajú könnyelmű nőktől, aztán meg pl. Sang-Haiban maguk a khinaiak sem élnek olyan szigorú erkölcsi törvények szerint, mint az ország belsejében. S csak ezeket a khinaiakat ismerik és írják le a kikötőkben megforduló felületes utazók, nem pedig az igazi khinait, a milyen az a birodalom belsejében, a hol még az európai civilizáció kinővései meg nem mételeyezték.

A nők társadalmi élete Khinában annyiban különbözik a mi nőinkétől, hogy a khinai nők úgyszólván semmit sem tanulnak; írni, olvasni alig tudnak s egész életükben a gyerekszubára, a nők lakosztályára vannak utalva. Azonkívül a férfiak törvényes nejükön kívül cselédzsám-ba menő nőket is tartanak, a kiktől származó gyermekeik szintén törvényesek, de első sorban a törvényes feleség gyermekei jönnek tekintetbe.

Nincs valami jó dolga az olyan nőnek, a ki nem ment férjhez, vagy a kinek a férje meghalt. A rokonság ugyan gondoskodik az ilyen szerencsétlen teremtések megélhetéséről, de Khinában még annyi önálló kereset sem jut nekik, mint nálunk. Meg is becsülik a khinaiakat azt a nőt, a ki özvegységében az erény útján marad, nem megy többé férjhez s életét elhunyt férje siratásában tölti. Gyönyörű emlékeket állítanak az ilyen erényes özvegyeknek; rendesen faragott kőkaput építenek a sírjához vezető útra, vagy valahol a városban, a hol emlék fűződik nevéhez. Gyakori az öngyilkosság is ezek közt a nyomorultak közt; de hisz azt nem lehet csodálni. Minden esetre túlzottak azonban azok a mesék, a miket némely utazók terjesztenek. Különösen szeretik ezek az urak a khinaiak barbár kínzásait kiszínezni. Olvas-tam pl. olyant, hogy valami bőr légyecsapóval olyant csapnak az elítélt szájára, hogy attól tönkre megy.

Csakugyan, Mukdenben magam is láttam egy nőt a jamenből kijönni itélet-osztás után, a

A VASÚT VIADUKTJÁNAK ÉPÍTÉSE.

A DUNAPARTI VILLAMOSVASÚT ÉPÍTÉSE. — Kossak József fényképei után.

A SINEK LERAKÁSA.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Keresd az asszonyt. Ezen cím alatt jelent meg *Bárony István* egy újabb kötet, mely tizennégy novellát foglal magában. A jeles tollú író főképen természeti és vadászképei tették népszerűvé s valóban ezen a téren is időzik leggyakrabban, legszívesebben. Meglátja, átérzi a természet szépségeit s azt le is tudja írni szépen; olvasóját magával ragadja a nádasok, ingoványok rejtelmes világába, az erdők titokzatos homályába, az Alföld derűs síkjaira; a hegyek közé, hol medve, vadkan, róka csórtet a lehullott levelek közt. Mostani kötete azonban — mint már címéből is sejthető — nem a természettel foglalkozik. Mindegyik elbeszélése az asszony a hőse. De eltérve a divatos áramlattól, az asszonyban mindig a jót keresi és látja s még ha téved is a nő, megtalálja a megmentést számára s inkább tekint gyengének, mint rosznak. A csinos kiállítású kötet Singer és Wolfner kiadásában jelent meg; ára két korona.

Herman Ottó egy 112 lapra terjedő, német nyelven írt füzetet adott ki, melyben a gróf Zichy Jenő harmadik ázsiai útjáról megjelent I. kötetet, a dr. Jankó János által írt: «A magyar halászat eredete» című munkát bírálja nagy részletességgel és annak sok tételét megczáfolja, tévedéseit kimutatja. A füzet élénk polemikus hangon van írva, viszonzásul azon támadó modornak, a melylyel Jankó János Herman Ottónak «A magyar halászat könyve» című nagy munkájáról többször említést tesz könyvében. Herman e bírálatát azért írta német nyelven, mert Jankó munkája magyar és német nyelven jelent meg, s így az abban levő kritikai megjegyzésekre csak németül teheti meg észrevételeit, ha azt akarja, hogy fölszólalásáról a külföldi szakemberek is tudomást vehessenek. Herman Ottó szigorú bírálat mellett érdemül ismeri el, hogy Jankó a nyugati szakemberek előtt eddig ismeretlen gazdag orosz halászati irodalmat munkája útján általánosabban ismeretessé tette. A Franklin-Társulat nyomdájából kikerült csinos füzet ára 1 korona 50 fillér.

Harcz a munkanélküliség ellen cím alatt adta ki *Gelléri Mór*, az orsz. iparegyesület igazgatója az «Új Magyar Szemle»-ben megjelent cikkét. A nagy szociális kérdésnek, a munkahiánynak újszólván egész történetét adja, megismertetvén a munkás-fogadás legújabb és különböző intézkedéseit, aztán az újabb intézkedéseket, segélyezéseket inséges munkákat munkaközvetítést, egyesületeket foglalkoztató műhelyeket ismerteti különböző országokból; majd a tett tapasztalatokat mondja el, s összeállítja a törvényhozás és nagy gyártelepek idevonatkozó kiséreleteit. Minden országban égető a munkahiány, de megszüntetni nem bírják. Nálunk a fővárosban az állam az idén állított föl munkaközvetítő hivatalt, melynek kimutatásai szomorúan bizonyítják a munkanélküliség növekedését. Gelléri könyve a Singer és Wolfner könyvkereskedésében két koronáért kapható.

A budapesti színházak megnyitása. A főváros nagy színházaiban szeptember elején mindenütt megkezdtek az előadásokat, kivéve az Operaszínházat, mely e hó közepén nyílik meg. Az első előadások még nem találják együtt a főváros színházi közönségét, mely még csak most tér haza nyári tartózkodásából. Az első napokban a színházaknak is nem egyszer kell számot vetni az első időszak véletlenségeivel. A *Vigszínház* azonban e hó 8-ára már kitűzte első újdonságát. Feydeau-nak «Fernand házasság» bohózatát. Vendégszereplők, újon szerződött tagok föllépte igyekezett a színházak első hetének különböző fokú érdeklődést szerezni. A *Nemzeti Színházban* az előadások sorozatát ezúttal is Katona József klasszikus «Bánk bánja» kezdte meg. Szeptember 5-én mint szerződött tag gróf Festeticsné Dömjén Róza lépett föl *Berezik Árpád* vonzó vígjátékában, a «Himfy dalai»-ban, Jolán szerepében, s a közönség jól fogadta. A művész az előbbi években már tagja volt az intézetnek, de mikor férje ugyanezen intézet igazgatója lett, a művész visszavonult a színpadtól. Most a változott viszonyok között visszatért oda. A közönséggel együtt szívesen fogadták kártársai is, kiknek nevében az előadás megkezdése előtt *Beöthy László* igazgató üdvözölte a művésznőt.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület e hónap 8-án tartja székünnepét, Kolozsvárt tizenhatodik évi közgyűlését. Ebből az alkalomból *Sándor József* országgyűlési képviselő, az Emke titkára közzétette az egyesület évi jelentését, mely utolsó esztendőjének a történetét foglalja magában.

Az egyesület vagyona folyó évi augusztus 1-én: bankelhelyezésekben, értékpapírokban, kölcsönökben és ingatlanokban 2.351.766 korona. Várakodás aláírt tagdíjakban és tárgyalás alatt levő hagyatékokban 231.840 korona. Összesen 3.583.606 kor. Megjegyzendő azonban, hogy az algyógyi gróf Kun-Kocsárd-féle alapítványi birtok értéke ma már a földművelésügyi miniszter által eszközölt befektetésekkel együtt nem 443.114 korona, a hogy a kimutatásban fel van véve, hanem majdnem kétszer annyi, 877.182 korona. Hasonlóképpen az Emkepalota értéke is még mindig az építési 390.799 koronával szerepel, holott az érték már sokkal nagyobb, úgy, hogy az Emke kész és várható vagyona jóval túl megy a három millió koronán. Tökezsorulat egy év alatt 60.389 korona. A mi a tagok számát illeti: Belépett a múlt közgyűlés óta 30 alapító, továbbá 1141 rendes tag. Az egyesület segélyekre felhasználható átlalán elkölthető jövedelme a költségvetés szerint 142.285 korona. Emelkedés a múlt évhez képest 5658 korona. Az Emke tevékenysége sokoldalú. Hét Emke-iskolát és tizenegy kisdóvót tart fenn, nem tekintve az algyógyi székely földművelésiskolát, a mely a Kun-Kocsárd-alapítványból 43.804 kor. évi javadalomban részesül. Az iskolák és óvók 16.287 koronájába kerültek az idén az egyesületnek.

Az országos orvos-szövetség szeptember 2-án Esztergomban tartotta évi közgyűlését. A három

év előtt alakult szövetség tagjai közül az ország minden részéből érkeztek s háromszázan gyűltek össze a «Korona» fogadó termében.

Dr. *Kéty Károly* egyetemi tanár mint elnök nyitotta meg a gyűlést, szép beszédben üdvözlőlvén a tagokat, aztán felolvasta *Vasary* Kolos herceg-prímásnak hozzá intézett levelét. A primás sajnálkozását fejezi ki, hogy gyöngékedése miatt nem jelenhet meg, de megragadja az alkalmat, hogy nagybecsülését tanúsítsa az orvosi pálya harcosai iránt, kik oly nagy szolgálatot tesznek a hazának, midőn a földi lét egyik legdrágább kincsét, az egészséget óvni és fenntartani igyekeznek. Ezért régi az a tisztelet, melylyel az emberiség az orvosok, mint nagy jötevői iránt viseltetik. Meg van győződve, hogy a jelen kongresszus is hozzá fog járulni a hivatás-szeretet élesztéséhez és így amaz érdemek fokozásához, melyek iránt minden nemessebb kebel őszinte tiszteletet táplál. Üdvözlő a kongresszust székünnepében. A gyűlés zajosan élenzött, s elhatározták, hogy táviratban üdvözlő a primást. *Jendrassik* tanár, a szövetség titkára terjesztette elő a jelentést az eddigi három éves működésről. A szövetség megalkotta az orvosi nyugdíj-intézményt, tökélt szerzett a nyugdíjalapra; sikerült közel négyezer orvost, az összes orvosok negyötödét zászlaja alá gyűjteni. Dr. *Hochhalt* Károly pénztárnok felolvasta a jelentést a szövetség pénztári állásáról, melyből kitűnik, hogy a nyugdíjalap ez idő szerint negyven ezer koronát meghaladó tőkével rendelkezik. A napirend tárgyai közt a körorvosok díjazásánál történtek felszólalások. *Elnök* lett újból *Kéty Károly*, *alnelnök*: Babarcsi-Schwartzter Ottó és *Konrád Márk*, *főtákar*: *Flesch*

RHINAI NŐ ELYNOMORÍTOTT LÁBA.

GAZDAG KERESKEDŐ ÉS NEJE SANG-HAIRAN.

SZOU-CSOU-FUI FIATAL ASSZONY ÉS LEÁNYA.

KÉPEK KHINÁBÓL. — Khinai fényképek után.

Nándor, titkárak: Ritoók Zsigmond és Surányi Miklós, pénztárnok: Hochhalt Károly. A gyűléssel együtt tartották meg a városi kórház alapkövének letételét. Déiben lakoma volt, aztán kirándulások tettek.

MI UJSÁG?

Erzsébet királyné emlékezete. Szeptember 10-én lesz második évfordulója Erzsébet királyné halálának. A kegyelet ezt a szomorú évfordulót választja, hogy emléknapijává avassa néhai királynénak. Szeptember 10-én gyász isteni tisztelettel állik meg országzszer a királyné emléké. A fővárosban a gyászmise délelőtti tíz órakor lesz a koronázó Mátyás-templomban. A szertartást *Vasary* Kolos bíboros hercegprímás végzi. A gyászünnepe a miniszterelnökség meghívta az összes külföldi konzulokat s résztvesznek rajta a főméltóságok s az összes hatóságok is.

József főherceg balesete. József főherceget sajnos baleset érte augusztus hó utolsó napján Alcsuthon. Ő Fensége az nap este veje, *Fülöp* orleansi herceg, és többek kíséretében a közeli csaplári

erdőbe sétált ki s ott vacsorált. Este nyolcz órakor szintén gyalog indult haza a társaság. A mint az erdőből kiértek, a lejtős réten a főherceg véletlenül egy gödörbe lépett s elsiklott, miközben lába bokájában eltört. A baj láttára az orleansi herceg rögtön a már közeli főhercegi kastélyba szaladt kocsiját s kőtörszerekért, melyekkel rövid idő múlva visszatérve, sajátkezőleg igen ügyesen bekötözte apósa lábát. Ezzel elkészülvén, a főherceget a hamar odaérkezett kocsi kastélyába szállították. Míg ez történt, orvosért is elküldtek a szomszédos Bicskőre, de a rendes udvari orvos, dr. Csisewsky nem levén otthon, helyette a másik ottani orvost, dr. Hartmant vitték ki. Ennek segítségével aztán *Fülöp* herceg, ki az ilyesmihez igen jól ért, helyreigazította s még jobban bekötözte apósa törött bokáját. A szerencsétlenségről érkezett hírek mindenfelé nagy részvétet és sajnálkozást keltettek, de az aggodalmak csakhamar csillapultak, mert már a legközelebbi napon megnyugtató hírek érkeztek Alcsuthról. Ő Fensége harmadnap már kikocsizhatott, azóta folyton javul s remélhetőleg rövid időn mindnyájunk örömeire teljesen fel is épül.

A perzsa sah Budapestén. A perzsa sah, ki körutat tesz Európában, s jelenleg Marienbadban időzik, szeptember 20-ikán érkezik Bécsbe, s hol négy napot tölt. Onnan Budapestre jön szeptember 24-ikén. Ha kedvező lesz az idő, gőzhajón teszi meg az utat, hogy a Duna festői tájaiban gyönyörködjék. Rosz idő esetén vasúton utazik. A sah Budapestén is a király vendége lesz, de mivel a királyi palotában az építkezések miatt meg nem szállhat, a «Hungária» fogadóban rendezik be fejedelmi szállását. Ugyanazokban a szobákban fog lakni, melyekben elődje 1889-iki látogatásakor.

Miniszterek utazása. A nyári szünet után szept. 5-ikén volt az első minisztertanács, melyre a távollevő miniszterek Budapestre érkeztek. *Szél* miniszterelnök másnap rövid időre visszatért Rátóttra, *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter pedig *Vértessy* Kálmán osztálytanácsos kíséretében Párisba utazott a világkiállítás tanulmányozására. *Daranyi* földművelésügyi miniszter a múlt héten Erdélyben járt, hogy a szakmájába tartozó többféle ügyről személyesen is tájékozza magát. *Szegesvári* mellett meglektintette *Bun* községben az általa telepítésre megvásárolt 1300 hold nagyságú, báró Szentkereszthy-féle birtokot, a melyet első sorban székelyekkel akarnak betelepíteni. A miniszter az összes jelenvoltakkal együtt fölkereste a segesvári út mentén fekvő *Petőfi-házat* s *Petőfi*

VILLAMOSON BUDAPEST KÖRÜL.

— A Dunaparti új villamosvasút. —

Az a nagy közúti vasúti hálózat, mely Budapest köztereit és utcáit összeköti, újabbban egy nevezetes vonallal gazdagodott, a dunaparti vonallal, mely az *akadémiai* és az *eskü-téri* két végállomást köti össze. Az új vonal ugyanis a *Ferencz József-rakparton* levő eskütéri állomásból indul ki, végig fut a Duna partján a most készülő eskü-téri híd följárója alatt, majd a korszélén halad az *Eötvös-szobor*ig, s hol fölkerül a *Ferencz József-térre* s a *Róburg hercegi palota*, a rendőrségi épület, valamint az akadémia palotája előtt lerakott sineken jut el az akadémiai végállomáshoz.

A városi villamos vasút új vonalrészé által a nagy-körúti villamos igazi körvasúttá lett, a melylyel a közönség megkerülheti a főváros pesti oldalának egész belső részét, még pedig a *Rudolf-rakpart*, *Akadémia-utca*, *Nádor-utca*, *Szabadság-tér*, *Báthory-utca*, *Kálmán-utca*, *Podmaniczky-utca*, *Teréz-körút*, *Erzsébet-körút*, *József-körút*, *Ferencz-körút*, *Boráros-tér*, *Csepel-rakpart*, *Fővám-tér*, *Ferencz József-rakpart*, *Eskü-tér*, *Duna-körzó*, *Eötvös-tér* és *Ferencz József-tér* érintésével.

Az új körvasút, melynek építését tüntetik föl egyes képeink, sok technikai nehézséggel készült. A körzó mentén ugyanis az alsó rakparton vasszerkezettü viaduktot kellett építeni az új vasút számára, mely úgy van föl rakva, hogy sem a körzó úttestét nem rövidíti meg, sem az alsó rakparti kikötő forgalmat nem zavarja.

Az új vonalat, melynek alapépítményei már nagy részben elkészültek, a jövő hó közepén adják át a közforgalomnak.

emléket és a mellette levő kis parkot is meglektintette, a mely *Haller Lujza* grófnő gondoskodása folytán pártját ritkítja. Ezután a miniszter visszatért *Segesvárra*, a honnét Budapestre utazott.

Jótekonysági ünnepély a Margitszigeten. Szeptember 15-én a Margitszigeten művészi estélyt rendeznek a szegénysorsú tudbajosok javára. A rendező-bizottság élén *Szapáry* Pál gróffal *Jókai* Mór áll, a ki a mulatságra szóló díszes meghívón ily szavakkal fordul a közönséghez:

«Életet menteni, a halál ellen harcolni készülnék. A tudbetegek szanatoriumának megalapítására fordulunk a hazai közönséghez. Évenként száz-ezrekre megy az áldozatok száma, kiket a rettenetes kör szeretteik köréből, a társadalom kötelékéből, munkabíró hivatásától elragad. S e pusztító vesznek megakadályozását olyan jól ismerjük. A külföld minden művelt nemzete példával, útmutatással jár előttünk, hogyan lehet a pusztító népbetegség áldozatainak számát felére, egy harmadára leszállítani. Ez a tudbetegek szanatoriumának föllállítás. A ki maga szenvedett valaha, a kinek kedves betege, feledhetetlen halottja volt valaha: emlékezzék erre vissza, s hozza meg ez emlékek az engesztelő áldozatot, s a ki most boldognak érzi magát, a kinek reménye van a jövőben, tegye le ez oltára boldogsága tartósságáért, reménye betelje-

FIATAL SANG-HAI ÚRI NŐ.

KHINAI KÉPEK. — Khinai fényképek után.

EURÓPAIAK SZOLGÁLATÁBAN ÁLLÓ DADA.

sültéért a fogadalmi ajándékot. Isten meg fogja jutalmazni érte.

A művészi előadásban közreműködnek: Jókai Mór, Pártosné Bartolucci Viktória, Blätterbauer Gizella, Hugmayer Stefánia, Kelenyiné Csillag Juliska, Szapáry Pál gróf, Takács Mihály, Arányi Dezső, Polónyi Elemér, Somogyi Dezső, Márkus Jenő, Dienzl Oszkár, Földessy Arnold. Jegyet tíz koronáért a rendező bizottságnak a Nemzeti Szállóban levő irodájában lehet kapni.

Jubileumok. Beniczky Ferenc, Pestmegye főispánja, tíz év óta vezeti már az ország első megyéjét. Októberben rendkívüli közgyűlés fogja méltányolni a főispán érdemeit. Gróf Zichy Géza pedig a nemzeti zenedala közelébb ünnepe, mert huszonöt év óta elnöke az intézetnek. Nagy hangversenyt is rendeznek, melyen gr. Zichynek egy új zeneművét adják elő.

Eljegyzés. Dr. Hollán Sándor miniszteri titkár és tartalékos honvéd huszárhadnagy folyó hó 8-án Timán (Veszprémmegye) eljegyezte páruczái Kolosváry Miklós és neje, hertelendi Hertelendy Gizella leányát, Mariannét.

Az abruzzói herceg az éjszaki sarkvidéken. Az olasz király unokaöccse, az abruzzói herceg mintegy másfél év előtt az éjszaki sarkra indult a „Stella Polare” hajóval, s azóta semmi hír nem érkezett róla. E hó 6-ikán megjött aztán a várt hír, hogy a herceg hajóját a „Hertha” nevű gőzös Hammerfestbe vontatta. A „Hertha” egy vadász-társasággal ment a Ferenz József-földre, s ekkor talált a „Stella Polare” hajóra, mely 11 hónapig be volt ékelve a jég közé és megsérült. Az abruzzói herceg a 86° 33' éjszaki szélességre jutott, magasabbra mint Nansen, ki 86° 14'-et ért el. Sokat szenvedtek s élelmük elfogyván, kénytelenek voltak a kutyákat is levágni. A hercegnek két úja lefagyott. A jég közti utakat kémlelni négy expedíciót is elindítottak. Egy norvég gépészből és két olaszból álló expedíció nem tért többé vissza.

A párisi kiállításon kitüntetést nyert magyarok. A párisi kiállításon, a múlt alkalommal említettéken kívül, a magyar művészek közül még többen is kaptak kitüntetéseket a kiállítás egyéb osztályaiban. Így a szülőművelés osztályában ezüst érmet nyert Neogrady Antal (a magyarországi szőlőfajok aquarellben festett gyűjteményeért), Kézi-Kovács László a híresebb magyar szőlővidékeket ábrázoló nyolcz nagyobb tájképeért. — A butorok osztályában grand-priz-t kapott Faragó József, magyar izlési pompás butorterveiért; ezüst érmet nyert: Nádler Róbert; bronz érmet: Panty Erik, ugyancsak mint tervező művészek. — A szőnyegek osztályában arany érmet nyert: Horti Pál, ezüst érmet: Rippl-Rónai József, bronz érmet: Kriesch, elismerő oklevelet: Fadrusz Jánosné és Háy Gyula. Fadruszné nemcsak tervezte, de maga is szőtte pompás selyemszőnyegét. — A kerámiák osztályában ezüst érmet nyert: Abt szobrász, elismerő oklevelet Horti Pál. — Az arany-művészet csoportjában bronzérmet nyert Horti Pál, elismerő oklevelet Oskó Lajos (az ismert miniatúra festő); a bőr- és fémgyártás csoportjában elismerő oklevél jutott Benczúr Gyulánának, Benczúr finom ívű feleségének. Mindössze 109 kitüntetés jutott Párisban a magyar képző- és iparművészet-

nek, a mi elég bizonyossága művészetünk életképességének.

A budavári királyi palota építése. Az új királyi palota építése és felszerelése még négy évig tart: 1904-re, a király kívánságához képest, az egész nagy műnek be kell fejeznie. A tulajdonképeni építés már egy-két év alatt véget ér, következik a belső felszerelés. A palota építésére és felszerelésére a király 12.408.000 forintot engedélyezett. Az eddig beszerzett vagy megrendelt művészi alkotásokon kívül hasonló czélokra még 500.000 forint van előirányozva.

Magyar tudós Közép-Ázsiában. Dr. Stein Aurél hazánkba, a Tudományos Akadémia tagja és a kalkuttai mohammedán egyetem igazgatója mostanában az angol-indiai kormány támogatásával tanulmányutat tesz a Pamír-fennsík. Onnan Kasgarba megy, hogy Kelet-Turkesztán déli részében régészeti kutatásokat végezzen. Dr. Stein a szanszkrit nyelv és irodalom alapos ismerője, kinek jó neve van a tudományos világban. Munkáival, a melyeket Kásmír régebbi történetéről és földrajzáról, Tirah és India éjszaki nyugati hegyvidékéről írt, a tudományos világban nagy elismerést vívott ki. Mostani útja annál nagyobb figyelmet érdemel, mert turkesztáni kutatásai esetleg a magyarság őstörténetére is világot fognak vetni.

Újabbant talált magyar műemlékek. A múltnak sok érdekes emlékeit találja meg még mindig a

kutató szem. A felvidéken egyre több és több műemlékben ismernek egy tiszteletreméltó múlt maradványait. Myskovszky Viktor régész, az akadémia tagja a nyáron a műemlékek orsz. bizottsága megbízásából megvizsgálta a borsodmegyei rudóbányai, sajó-szent-péteri, szendrői és a szalonmai régi református templomokat. Különösen érdekes a rudóbányai templom 1666-ból származó magyar motívumokat mutató festett mennyezete, valamint Perényi Istvánnak még 1437-dik évből származó címerei, s művészies kivitelű márványemlékköve. A szalonmai templom még románkori s aligha nem még a XIII-ik század elejéről való. Hármass félkörű szentélye van s e tekintetben egyetlen hazánkban. A szentély falán pedig a 12 apostolt ábrázoló falfestmény részletei sikerült Szabó József ottani lelkes buzgóságának s ügyességének a százados méssz-réteg alól lehamozni.

Budapest vagyona. A főváros tanácsa most állította össze a főváros vagyoni leltárát, egy bizottsággal megbecsültetve az összes városi ingatlanokat. A fővárosnak jelenleg: 66.972.900 forint értékű épülete és 73.049.000 forint értékű telke van. A város összes vagyona, beleszámítva a különböző felszereléseket, hátralekötöt: 162.281.287 forint. Az emelkedés az utolsó öt évben körülbelül négymillió forint. Ezzel szemben a fővárost 62.250.711 forint adósság terheli, úgy hogy Budapest tiszta vagyona ez idő szerint százmillió forint.

A La Manche-csatorna átúsása. Merész vállalkozásba fogott egy bécsi nő. Isuccsu Walpurga asszony elhatározta, hogy megpróbálja átúsni a La Manche-csatornát. Ez a feladat eddig egy embernek, Webb kapitánynak sikerült csak, a ki huszonhárom óra alatt úszta át a csatornát. Isuccsu asszony szeptember 5-én indult el Calaisból. Veszedelem útjában egy gőzös kísérte. Azt remélte, hogy esti tíz órára megérkezik az angol partra, de az éj folyamán abbahagyta vállalkozását és a gőzőssel, a mely kísérte, visszatért Calaisba. A jövő héten meg akarja újra próbálni a La Manche-csatorna átúsását s reméli, hogy sikerül tervé, mert már ezúttal is 24 mérföldet tett meg.

Közép-Afrikában a benszülöttek az ikreket születésük után tüstént megölik, sőt azok anyját is arra kényszerítik, hogy végezze az ikreket.

A világ legnagyobb gyémántja most a párisi világi kiállítás ékszeres pavillonjában látható. A négy millió forintig biztosított drágakövet a dél-afrikai háború kitörése előtt Kimberleyben találták. A kiállítás négy rendőr őrzi, éjjelre pedig egy földalatti helyiségben zárják el. Az új gyémánt sokkal nagyobb, mint az ismert Kohinor, melyet Viktoria királynő szokott viselni.

Zeneiskola. Krausz Gusztáv zeneiskolájában (Budapest, IX., Soroksári-utca 31. sz., II. emelet) a beiratások szeptember 1-től kezdve naponta délután 3–5-ig tartanak. Beiratási díj 2 ft. Volt növendékek nem fizetnek beiratási díjat. Tandíj: kezdőknek havonként 4 ft, haladókknak 6 ft.

A magyar kir. államvasutak főpénztára közpénztár. Egy előfordult jogesetben a budapesti kir. keres. és váltótervezészek felelősségi tanácsa E 75/1900 sz. ítéletével döntően kimondta, hogy a magyar kir. államvasutak főpénztáránál történt

FIATAL DÉLVIDÉKI ÚRI LEÁNY.

KHINAI KÉPEK. — Khinai fényképek után.

ERÉNYES ÖZVEGY GRÁNITKÖBŐL ÉPÜLT EMLÉKMŰJE.

utaltványozást a felek elfogadni, s ott a kiutaltványozott pénz felvétele végett megjelenni tartoznak, mert az állam, melynek a vasút kereskedelmi vállalatát képezi, e célra felállított pénztárai által teljesíti a fizetést, s így felperesnek azon érvelete, hogy ő mint hitelező az adóvasutnál pénzfelvétele végett jelentkezni nem tartozik, el nem fogadható és csak zaklatást képez, ha ilyen kiutalt összeg per után érvényesíttetik. A felelősségi bíróságnak ezen elvi jelentőségű döntése megfelel az 1881 évi XXVI. t. cz. 6. §-ának, mely kifejezetten rendeli, hogy közpénztárak döntése megfelel a pénztárak értendők, melyek az állam, a közalapítványok, a köztörvény hatóságok a községek közegei, vagy az állami igazgatás alatt álló közintézetek és vállalatok által kezeltenek.

Rheuma, csusz, köszvény és epeköbajok biztosan gyógyíthatók a tudományos alapon álló Dr. Rissiole csatromedv kurával. Ismeretést ingyen és bérmentve küld Szabady János gyógyszerész Budapestén, Damjanich-utca 2/c.

HALÁLOZÁSOK.

GIBSIK JÁNOS nyug. miniszteri osztálytanácsos erdőigazgató, 83 éves korában meghalt Kolozsvárott. 52 évig szolgált az állami erdészetet, s kivált mint az erdélyi részek erdőigazgatója és az erdők ápolása, szakszerű használása, jóvelmelőzővé tette körül szép eredményeket ért el. A szabadságharcot mint nemzetőr küzdötte végig; Máramarosban a határszéli oroszokból szervezett nemzetőrséget. A társaséletben is tevékeny szerepet vitt. Elnöke volt a kolozsvári körnek, a jelenlegi kolozsvári „nemzeti kaszinó”-nak igazgatója és tagja a városi szövő-egyletnek. Rudolf trónörökös görényi vadászatain, mint az államőrök igazgatója, mindig résztvett.

INCZÉDY DÉNES, a cisztercita rend pécsi főgimnáziumának igazgatója, a jeles matematikus, meghalt 57 éves korában. Még mint nagyon ifjú 1865-ben jutott a pécsi főgimnázium matematikai tanszékére kiváló képességénél fogva. 1889-ben a rendtagok egyhangúlag őt ajánlották igazgatónak. A harminczöt év, melyet Inczédy a pécsi főgimnáziumnál töltött mint tanár és igazgató, az intézetnek virágzó kora. Tudományos, pedagógiai rendszere, nyájias modora népszerűvé tették rendtársai körében, tanítványai közt és a polgári életben. Az országos közoktatási tanácsba is őt küldték társul, Pécs városa neki ítélte a leghazafiasabban oktató tanár ösztöndíját. A magyar nyelvnek és irodalomnak is lelkes művelője volt. Szakmunkái ezek: „A lánctörtek”, „A fonográf, telefon és mikrofon kapcsolata”, „mindkét munkája önálló tanulmány”, „A csillagászat elemei”, „A mennyiségtan módszere kezelése a gimnáziumban”. Megírta a pécsi főgimnázium történetét is. Mikor ő Felsője 1895-ben a Ferenz-József renddel tüntette ki, volt tanítványai 3200 koronás alapítványt tettek a főgimnáziumban. Halála e hó 5-én történt.

Elhunytak a közeli napokban: POPOVICS VAZUL, földbírtokos, volt királyi ügyész és országos képviselő, ki mint honvédhadnagy vett részt a szabadságharcban, 70 éves korában. O-Becsén. — NEGRIŁLA ILARICZ, nyug. sárkányi főszolgabíró, Belle Rilla fogaraszmegei főjegyzőnek apósa, Fogarason, 72 éves korában. — ID. GYÖFFY LAJOS, földbírtokos, városi mérnök, a turkevei népbank igazgatója, 65 éves, Turkevén. — TIBER RICHARD, szigorító orvos, Tiber Ágost realiskolai tanár fia, 23-ik évében, Budapestén. — ENESSEY SÁNDOR, földbírtokos, 80-ik évében, Enesén. — ZAHUMÉNSZKY JÁNOS, a szolnai kath. gimnázium nyug. tanára 71 éves korában, Szolnán. — ID. SEBŐK IMRE, ügyvéd, 48-as honvédhadnagy, 73 éves korában. Budapestén. — ULLMANN M. KÁROLY kereskedelmi tanácsos, a pécsi kereskedelmi és iparkamara alelnöke, a kinek nagy banküzlete volt, 48 éves korában, Pécsen. — WLAD MARCEL, a budapesti ötödik kerületi járásbírószágot tisztviselője, 32 éves korában. — KRISZSÁN ISTVÁN, egykor az Alföld egyik leggazdagabb bírtokosa, Nagy-Váradon. — PAMPEL EDU, öreg nyomdász, ki Petőfi első kötetének kinyomatásakor a Beimlé-féle pesti nyomda gépmestere volt, a kötet elkészülte után Petőfi meg is ajándékozta, 85 éves korában, Aradon. — SZABÓ ISTVÁN, az 1848-iki híres veressipkások vitéze, gubás mester, 80 éves korában, Miskolcon. — BENDER JAKAB, a váci izraelita hitközség rabbija, 32 éves korában. — NAGY ISTVÁN, szegedi jóhírű iparos, a ki a kiállítás megtekintésére Párisba utazott s ott hirtelen meghalt. — FLEISCHMANN FERENCZ, dr. Fleischmann Sándornak a „Neues Politische Volksblatt” felelős szerkesztőjének kilencz éves fiacskája.

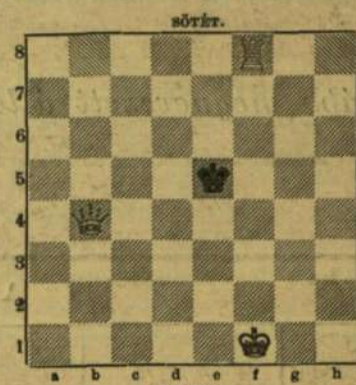
Özv. kőji COMAROMI LÁSZLÓNÉ, szül. Bárczay Róza életének 74-ik évében, Liptó-Rásztokon. — LÉNÁRD MÁRTA, Lénárd Ernő közigazgató és neje Schillinszky Józsefné leánya, 18 éves, Keszthelyen. — IVÁNKA SÁNDORNÉ, szül. Hagnauer Ida, honvédszázas felesége, Nyírában. — PEREDI JÁNOSNÉ, szül. Dalmady Fanni, 55 esztendősen korában, Imelyen. — EGI ZSÉNNI, 23 éves korában, Rákospalotán.

STEINITZ VILMOS.

SAKKJÁTÉK.

2184. számú feladvány. Mach Z.-tól.

Világos indul s a negyedik lépésre matot mond.

A 2169. sz. feladvány megfejtése Ernst J.-tól.

Világos.	Sötét.	Világos.	Sötét.
1. Be7—d7	Ke4—e3:—e5:(a)	1. ...	Ha1—b3 (b)
2. He5(e3)—c4+ Ke4	2. Fd1—e2+ Ke4—e5:	2. ...	2. Fd1—e2+ Ke4—e5:
3. Bf1—f7	t. sz.	3. He3—g4+ stb.	
4. Fd1—f3 mat.			

Világos.	Sötét.
1. ...	b7—b5
2. He5—e6	Ke4—e3:
3. Bf1—f3+ stb.	

Helyesen fejtették meg: Budapestén: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Comynán: Németh Péter. — Lápódtéri: Hoffbauer Antal. — Demeter József. — Bakony-Szentlászló: Szabó János. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A „Vasárnapi Ujság” folyó évi 34-ik számában közölt képtalány megfejtése: Gyakran egy emberben több jó van, mint a tömegben.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által

a Lithion-forrás

Salvator

kittől sikerrel rendelve lesz. 8633

Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető! Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen. Budapestén, főraktár Edesekuty L. urnál.

Angol sportjátékok,

valamint saját készítményű torna-eszközök, függőágyak, mindennemű hálók, zsákok, ponyvák, zsinégek és gazdasági kötésláruk legújabb árajegyzékét kívánatra bérmentve küldi.

SEFFER ANTAL

Budapestén, IV., Károly-u. 1., boltsz. 12.

3026. sz.

Hirdetmény.

Az alább megnevezett állomásokon elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok élelem-szükségleteinek biztosítása iránt.

A tárgyalás tartatik													Kézvényelési határidő								
mely napon	mely állomás és hivatalban	mely állomás számára	a jelenleg ahhoz tartozó helységekkel	mely csapat számára	mely időtartamra		A következő katonai élelemszükségletekre nézve						kenyér	takarmányra							
					mettől	meddig	naponként circa		évenként		bánap pénz										
							kenyér	zab	rozs	zab	a következő czikkekre										
											adagonként	métermázsa			kenyér	zab					
																	840 grammal	4200 grammal			
		adag				korona															
1900. évi október hó 3-án, délelőtt 10 órakor		A cs. és kir. élelmezési raktár Pozsonyban, Mária Terézia-út 2. sz.		Trencsén		—		1. A cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok, intézetek és elszigeteltek részére.		770		18		2040		276		2000		200	
				Nagyszombat		—		688		158		1820		2422		1800		1800			
				Bazin		Modor v. Czajla		146		151		386		2315		400		1700			
				Somorja		—		270		183		715		2805		700		2000			
				Nezsaider		—		455		459		1206		7036		1200		5000			
				Szt.-György		Szöllös v. Récse		152		149		402		2284		400		1700			
				Trencsén-Teplitz		—		60		—		53		—		100		—			
				Pöstyén		—		72		—		73		—		50		—			
				Esztergom		—		5		—											
				Győr Szabadhegygyel		Abda-Börös		1191		35		3150		540		2900		350			
				Nagy-Kanizsa		Kis-Kanizsa		1745		370		3900		5600		3950		3450			
				Kőszeg		—		357		24		970		368		800		220			
				Kismarton		—		436		9		1155		138		1000		80			
								84		—		223		—		200		—			
								2. A fegyvergyakorlatra behívandó szabad-sárgoltak és póttartalékosok számára, egészben körülbelül:		70000		—		—		—		—			
								1600		—		—		—		—		—			
								2400		—		—		—		—		—			
								20000		—		—		—		—		—			
								30000		10000		—		—		—		—			
								500		—		—		—		—		—			
								3. Az átvonulásra való élelmi czikkek szállít-tására a fentemlített állomásokra az ajánlatok a feltételi füzet IV. pontja értelmében teendő.													

Erdélyi fényképek után